



anal 1: 50,000

Einziges

landsche mylen

Historische (Kring) Wemmel

Kringblad

Jaargang 25, nr 3.

September 2015

Historische Kring Bommel

Uitgave ten behoeve van de leden, jaargang 25 no 3
DATA DRUK EDE
ISSN 1384-9271

Inhoudsopgave:	Blz.
Woord van de voorzitter.....	1
Nieuws van het bestuur.....	2
Brief aan Ambacht Haalderen.....	3
De geschiedenis van de familie Klomp in Bommel.....	4
Excursie in de Donatuskerk	10
Karikatuur van notaris Jansen.....	11
De Narrenspiegel.....	12
Wil Bonder 80 jaar.....	18
Internetwetenswaardigheden.....	19
Geen Stephanoot als die van Sloot.....	20
Opening panelenroute.....	26
Het Mariabeeldje van de familie Houterman.....	28
Schenken.....	38
Van Huus Uut.....	40
Muntvondst de Boel.....	46
Een auto-ongeluk.....	52
Website - Facebook.....	54
Vrienden van de Weijenburg.....	56

Dit is de drieënzeventigste uitgave van het Kringblad.

Het voornemen bestaat om het volgende nummer in januari 2016 te laten verschijnen.

Kopij voor dit nummer is welkom en kan bij de redactieleden of bij het secretariaat worden ingeleverd. (Voor de gegevens zie achter in dit blad.)

Als uiterste datum voor het inleveren van kopij willen wij graag 15 oktober aanhouden. red.

Van de voorzitter

Het schrijven van het voorwoord voor het septembernummer geeft altijd een fijn gevoel: het is vakantie, de Vierdaagse is net voorbij en kermis en ponymarkt komen eraan. Het is wat men vaak noemt "komkommertijd". In de huidige tijd merk je dat steeds minder, met onze moderne middelen van communiceren gaan de zaken gewoon door. De Kinkel is nu nog vier weken gesloten, iets wat in de toekomst ook minder zal zijn, zeker nu er verbouwd wordt en er meer diensten geleverd worden die altijd toegankelijk zijn.

Er staan wat de Kinkel betreft grote renovatieplannen op de rol die vanaf september beginnen. Alle buitenkozijnen worden vervangen, de verlichting wordt vernieuwd en ook de entree zal een grote gedaanteverwisseling ondergaan. Ons is verzekerd dat we er zo min mogelijk hinder van ondervinden en we zijn dan ook gewoon open op de dinsdagen.

En natuurlijk gaan we na de vakantie ook verder met onze eigen "verbouwing". Het documentatiecentrum is grotendeels op orde en het projectteam ADLIB gaat gestaag door met vastleggen en invoeren van onze foto's en documenten. Aan de website wordt nog wat bijgesteld en er wordt een nieuwe laptop geïnstalleerd. Daarnaast zijn we doende onze organisatie meer smoel te geven. De indeling van de werkgroepen is afgerond, de bemensing daarvan is nog niet helemaal rond. Zeker de teams archeologie, stamboomonderzoek en krantenknipsels kunnen vers bloed gebruiken. Dus schroom niet om op een dinsdag te komen kijken en u voor een van de groepen aan te melden.

Binnen het bestuur heeft er een taakwisseling plaatsgevonden. Ben van Orsouw heeft het secretariaat van Wim Bouwman overgenomen, Wim blijft bestuurslid en neemt in de loop van de tijd een andere functie op zich. En we zijn weer bezig met de septembermaand, met Lingewaard Uit en de Open Monumentendag. Voor ons dus geen "komkommertijd", maar misschien hebt ú er wel van genoten.

Gijs Bouwman

Nieuws van het bestuur

Ben van Orsouw

Taakwijziging binnen het bestuur

Tot eind mei 2015 heeft Wim Bouwman de taak van secretaris van het bestuur van de Historische Kring Bemmeler Haalderen Ressen op een prima manier vervuld. Wim, bedankt voor je inzet. Wim Bouwman bereidt zich voor op een andere taak binnen het bestuur.

Het secretariaat is met ingang van juni 2015 een taak van Ben van Orsouw.

Bemmel Uit

Op 6 september 2015 zal de Historische Kring ook weer deelnemen aan de jaarlijkse feestelijke presentatie van de vele activiteiten van verenigingen in Bemmel tijdens de manifestatie 'Bemmel Uit'.

Open monumentendag

Het bestuur heeft besloten opnieuw in te schrijven voor de Open Monumentendag op 12 september aanstaande. Onderwerp dit jaar is Monumenten en Cultuur, onder andere oude ambachten.

Wij hebben Ambacht Haalderen en de Smederij aan de Plak te Bemmel bereid gevonden de deuren te openen op 12 september tussen 10.30 uur en 15.00 uur.

U kunt hier meer over lezen in regionale bladen die in de week voor de geplande datum uitkomen.



Ambacht Haalderen



smederij Berndsen

Lezing begin oktober

Op 6 oktober is er weer een lezing; dit keer over de redoutes van Maurits en Frederik Hendrik langs Waal, Rijn en IJssel, door John Mulder.

Over de verdere bijzonderheden m.b.t. deze lezing wordt u apart geïnformeerd.

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN
RIJKSBUREAU VOOR KERAMISCHE PRODUCTEN

Telefoonnummer: 1827601

Telegramadres: Keram

Postcheque en Girorekening 425347

Bezoek alleen op Maandag, Dinsdag en Woensdag

Gelieve bij het antwoord te vermelden:

Afd. Productie.

HW/vr./1035.

'S-GRAVENHAGE, 15 DEC. 1947
HOOFSTKADE 1

Stichting
"Het Ambacht Haalderen"

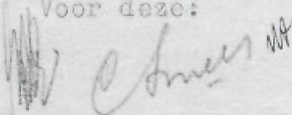
HAALDEREN.-

Betreft: Glazuren.

Met referte aan Uw brief dd.29 November 1947
bericht ik U, dat ik per gelijke post de
Firma Emile Regout toestemming heb verleend
glazuren aan U af te leveren.

De Directeur van het Rijksbureau
voor Keramische Producten.

Voor deze:



(Ir. C.M. Smelt).

Ook in 1947 waren alle grondstoffen nog niet zomaar
vrij te verkrijgen, zoals blijkt uit deze vergunning voor
de Stichting "Het Ambacht Haalderen."

24871-47

Twee jaar later, in 1797, wordt de derde zoon geboren, die eveneens de naam Gerardus krijgt. Hij werkt later als rijknecht en overlijdt in 1843 in Haarlem.

De vierde zoon Joannes wordt in juli 1799 in Bemmelen geboren maar sterft nog diezelfde maand.

In maart 1801 wordt er weer een zoon geboren, die eveneens de naam Joannes krijgt. Deze Johannes wordt maar liefst eenennegentig jaar oud voor hij in Bemmelen sterft; hij is tijdens zijn leven brouwersknecht, tabaksplanter en landbouwer.

Ten slotte ziet in mei 1803 nog een zesde zoon het levenslicht die Wilhelmus genoemd wordt. Deze wordt voerman en koetsier en gaat van Bemmelen naar Ressen. In 1840 verhuist hij naar Lent en in 1847 naar Nijmegen, waar hij in 1883 op tachtigjarige leeftijd overlijdt.

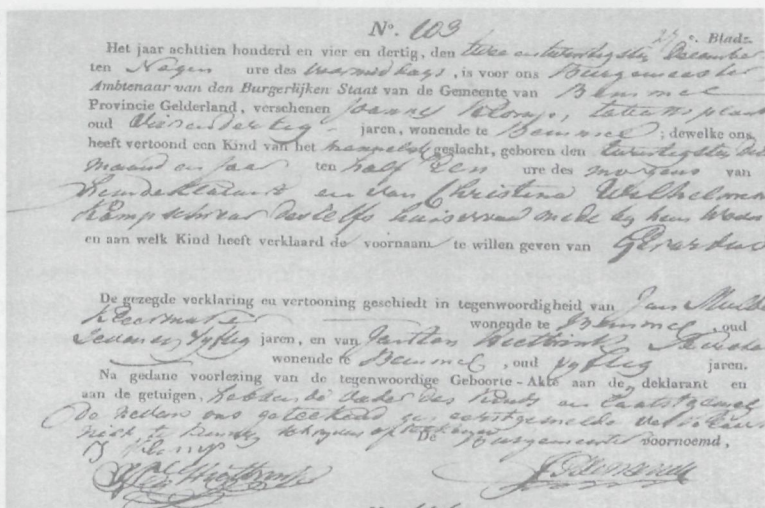
Joannes Klomp

Joannes - de vijfde zoon - trouwt op 5 mei 1830 met de dan drieëndertig jaar oude Christina Wilhelmina Kampschreur uit Lent. Uit dit huwelijk worden vijf kinderen geboren. De oudste dochter Maria, die 17 mei 1831 ter wereld komt, sterft al een maand later. Een jaar later wordt er opnieuw een dochter geboren die eveneens Maria genoemd wordt. Dan ziet op 20 december 1834 een zoon het levenslicht. Deze wordt Gerardus genoemd.

De geboorteakte van Gerardus

Hierna worden nog twee zonen geboren, een in mei 1838, die dood geboren wordt en een in maart 1841, die Joannes Franciscus genoemd wordt en die later kleermaker in Bemmelen zal worden. Na het overlijden van zijn vrouw

op 29 mei 1841 trouwt Joannes op 24 november van dat zelfde jaar opnieuw, nu met Joanna Sluijter die op 16 augustus 1808 in Angeren is geboren. Uit dit huwelijk worden nog eens vijf kinderen geboren, vier van het mannelijke en een van het vrouwelijke geslacht.



Gerardus Klomp en Panorama Mesdag

Gerardus, het derde kind van Joannes, wordt meester timmerman en verhuist op 18 februari 1861 naar Overveen, maar keert op 15 februari 1862 naar Bemmelen terug. In Overveen heeft hij Maria Putker uit het nabijgelegen Bloemendaal leren kennen, waarmee hij op 13 april 1864 trouwt. Het gezin vestigt zich in Den Haag waar Gerardus, die zichzelf inmiddels Gerard noemt, tot 1877 als timmerman werkt, en in de jaren daarna als bouwkundig aannemer. Uit dit huwelijk wordt op 7 februari 1865 een zoon geboren, die, naar zijn oom, Joannes Franciscus gedoopt wordt. Helaas overlijdt Maria Putker, de vrouw van Gerardus, op 10 maart 1866 op vierentwintigjarige leeftijd.

Gerardus op ca. 36-jarige leeftijd



13 Mei 1868 hertrouwt Gerardus in Leiden met de vijfentwintigjarige Anna Kuijpers die daar vandaan komt. Uit dit huwelijk worden tussen 1869 en 1880 in Den Haag maar liefst tien kinderen geboren. Als aannemer maakt Gerard in Den Haag furore. Zijn bedrijf groeit uit tot ongeveer 100 werknemers en bouwt grote projecten in Den Haag onder meer in de Archipelbuurt.

In 1880 krijgt hij de opdracht het Panorama Mesdag te ontwerpen. Dit gebouw komt in 1881 gereed. Het is een eenvoudig zestienhoekig gebouw. De constructie bestaat uit ijzeren kolommen die op het zand gefundeerd zijn en die een zelfdragende gietijzeren kapconstructie hebben. De muren bestaan uit eenvoudige bepleisterde baksteen. Ook de 14 meter hoge steiger die nodig was om het 14,5 m hoge en 114 m lange doek te beschilderen en die voor dit doek langs kon rondrijden is door aannemer Gerard Klomp ontworpen en gemaakt.

Een jaar nadat het Panorama is geopend, overlijdt Gerard op achtenveertigjarige leeftijd in Den Haag.

Panorama Mesdag



Joannes Franciscus Klomp, architect

Zijn zoon Joannes Franciscus wordt in de bouwwereld nog veel beroemder dan zijn vader Gerard. Hij studeert van 1880 tot 1883 aan de Academie voor Beeldende Kunst in Den Haag en vertrekt dan naar Hannover waar hij van 1883 tot 1889 aan de Technische Hochschule bouwkunde studeert bij de befaamde Duitse architect Conrad Wilhelm Hase. Daarna is hij in 1888 en 1889 medewerker op het architectenbureau van Christian Schramm in Dresden, en in 1889 en 1890 medewerker op het bureau van Karl Börgemann in Hannover. Als hij bij dit bureau ontslag neemt gaat hij eerst op studiereis naar Italië, waarna hij tot 1893 op het bureau van Christoph Hehl in Hannover gaat werken.

In 1893 richt hij in Hannover een eigen architectenbureau op en in 1898 opent hij zelfs in Dortmund een filiaal. Vanaf 1903 tot 1915 wordt de vestiging Dortmund het hoofdkantoor met filialen in Osnabrück, Beuthen, Kattowitz, Oppeln, Clerv, Esch en Berlijn. Van 1915 tot 1918 bevindt het bureau zich weer in Hannover en na de eerste wereldoorlog van 1918 tot 1920 in Kamp am Rhein.

Briefpapier van de architectenbureaus

Architekt
J. F. Klomp
Diplom-Ingenieur
 Atelier für kirchliche und
 Architektur und Kunstgewerbe

Haupt-Bureau:
 DORTMUND, Limburgerstrasse 21
 (Am Kaiser Wilhelm-Bain)
 Telefon 3040.

Zweig-Bureau:
 Esch a. d. Ayl (Luxemburg) und
 Kattowitz (O.-Schlesien)

Architekt
J. F. Klomp
Diplom-Ingenieur
 = Atelier für kirchliche und =
 (Wil-Architektur und Kunstgewerbe)

Haupt-Bureau:
 DORTMUND, Limburgerstr. 21
 (Am Kaiser Wilhelm-Bain)
 Telefon 3040.

Zweig-Bureaux:
 CLERV (Luxemburg) und BRÜSSEL.

In juli 1890 trouwt Joannes in Bielefeld in Duitsland met Sophie Minna Backhaus, de dochter van zijn hospita, waarvan hij 5 mei 1927 in Den Haag is gescheiden. Uit dit huwelijk zijn vijf kinderen geboren, drie zonen en twee dochters. De zonen Walter Friedrich (Hannover augustus 1892) en Bernward Antonius (Dortmund april 1904) komen nog voor in de Nederlandse militieregisters en hadden dus kennelijk de Nederlandse nationaliteit.

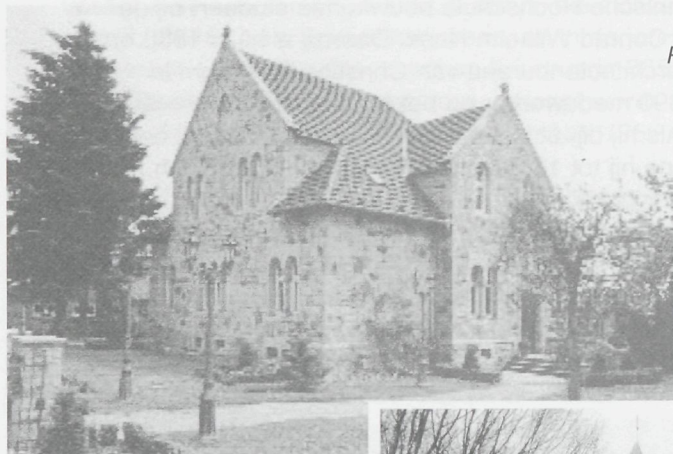
*Huwelijksadvertentie
 Joannes met Sophie*

**** Getrouwd:**

J. F. KLOMP,
 Architect te Hannover.
 en
S. BACKHAUS.

Juli 1890.
BIELEFELD,
(Westphalen:)

Tijdens zijn meest productieve tijd van 1893 tot 1915 bouwde Joannes ongeveer 200 gebouwen in Duitsland, voornamelijk kerken en kloosters. Maar ook in het buitenland werden zijn architectonische ontwerpen hogelijk gewaardeerd. Zo ontwierp hij onder meer gebouwen in België, Luxemburg, Brazilië, Zuid-Afrika en Nederland



Pastorie Schwagstorf 1903

In 1903 werd door hem voor Schwagstorf in Kreis Osnabrück een pastorie gebouwd, die thans nog als prachtheilkindergarten' in gebruik is.

St. Elisabeth Bochum-Gerthe

In 1912 ontwierp Joannes voor Bochum-Gerthe de St. Elisabeth parochiekerk met pastorie, die als een wat later werk beschouwd kan worden. Door de Eerste Wereldoorlog namen de



opdrachten in rap tempo af en door de economische crisis kwam de bouw van kerkelijke gebouwen praktisch geheel stil te liggen. In 1917 beëindigde hij daarom op tweeënvijftigjarige leeftijd noodgedwongen zijn werkzaamheden geheel en gaat hij terug naar Nederland om daar werk te zoeken. Daarbij blijven vrouw en kinderen achter in Kamp am Rhein. Van 1920 tot 1944 woont Joannes afwisselend in Den Haag en Hannover. Over deze tijd zijn nauwelijks gegevens over zijn leven en zijn werk bekend. In 1944 verblijft hij nog kort in Dortmund om al snel naar Holzwickede te vertrekken. In 1945 keert hij vervolgens terug naar Kamp am Rhein waar hij in 1946 op eenentachtigjarige leeftijd overlijdt. Met zijn overlijden gaat er een illustere nazaat van de Bemmelse familie Klomp verloren.



Familie Klomp (1895)

Maar nog steeds leeft er in Duitsland een architect Klomp met Bemmelse roots, namelijk Peter Klomp, een kleinzoon van Joannes en de zoon van Bernward Klomp.

Excursie Donatuskerk

Ben van Orsouw

In mei hebben wij een zeer geslaagde excursie gehouden naar de Sint-Donatuskerk te Bemmelen.

De opkomst was met ruim 60 personen goed.

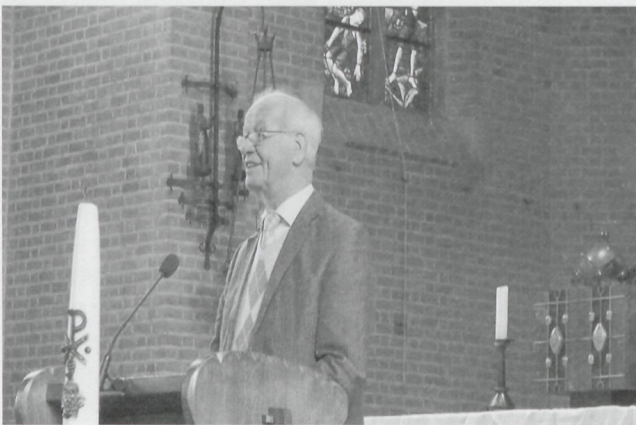
Rinus Bastiaansen hield een lezing en leidde alle aanwezigen door de ontstaansgeschiedenis van de kerken in onze regio, eindigend met de geschiedenis van de kerk aan de Loostraat.

Deze Sint-Donatuskerk is per 1 januari 2015 onttrokken aan de erediensten.

De Stichting Kerk Bemmelen (SKB) treft nu voorbereidingen om de vroegere kerk in te richten als 'theaterkerk'. Het beeldbepalende gebouw wordt op deze manier voor Bemmelen behouden en krijgt een prachtige invulling.

De 'geschiedenisles' van de heer Bastiaansen was uitstekend voorbereid en werd op een prettige manier verteld. Aan het einde van de lezing ontvingen de aanwezigen een boekje over de geschiedenis van kerken in onze regio.

Vervolgens maakten de bezoekers van de gelegenheid gebruik om de diverse waardevolle objecten te gaan bekijken, die zich in de kerk bevinden.



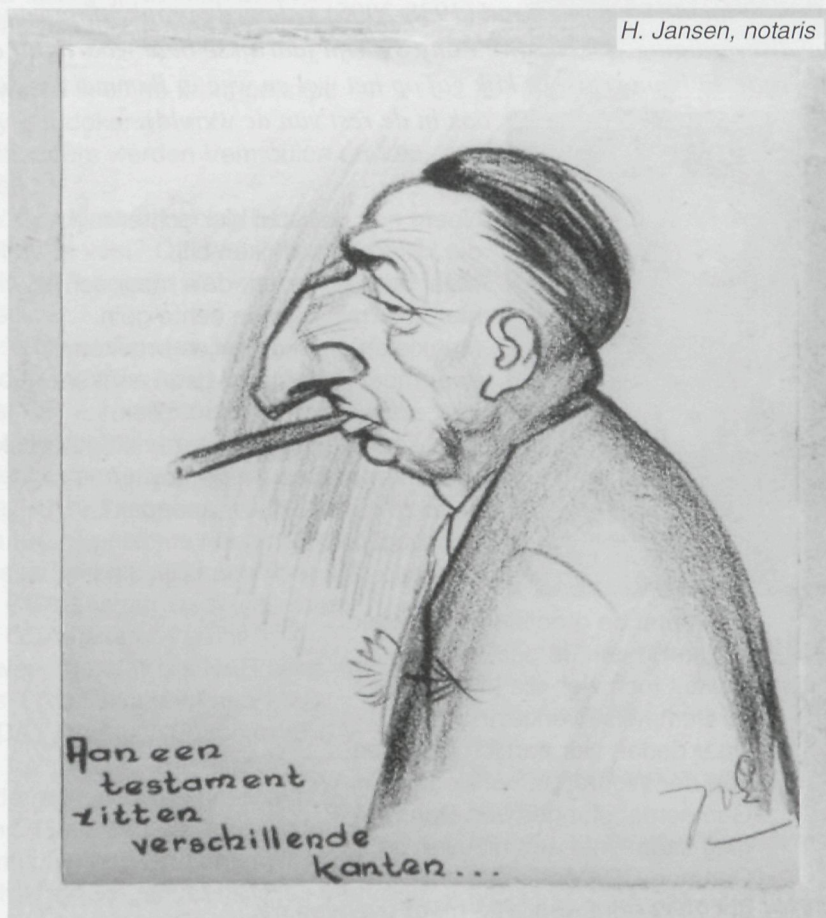
*Rinus Bastiaansen
"op de kansel"*

*Het aandachtige
gehoor. De pastoor
zou er jaloers op
zijn!*



Karikaturen van bekende Bemmelingen (12)

Tekening: J. van Eijnsden, tekst: A. Wierink



Kijk nu met aandacht naar de plaat:
De man, die daar te pronken staat
Zie je niet dikwijls op de soos
Voordat hij weerkomt duurt 't een poos.

Zijn sterkst geprononceerde deel
Krijgt van uw aandacht rijk'lijk veel.
Hier zie je - 't is van Swelm die beeft -
Dat een testament veel kanten heeft.

Narrenspiegel 1983

Met dank aan Cecile van Gend

Vanaf 1982 hield Henk van Gend (1938-2005) tijdens de pronkzitting van carnavalsvereniging 'De Blauwe Pony 81' zijn jaarlijkse buut waarin hij een verrassende en humoristische kijk gaf op het wel en wee in Bemmell (en soms ook in de rest van de wereld).



Neem nou dat spul hier achter mij:
die kijken en die lijken blij.
Maar dames, heren, da's maar schijn;
hier vóór mij: da's de echte gein.
Met kielen, pruiken, wijde broeken,
daar moet je carnaval gaan zoeken.
Hier achter is de lol mooi zoek,
daar knelt het hemd, daar knelt de broek.
Wie zit er nou op z'n gemak
zo in zo'n gloednieuw apenpak?
Al draagt Jan Pony een smoking,
'een aap blijft toch een lelijk ding!'

Dan eerst de grootste narrenkliek:
de narren van de politiek.
U weet toch wel, die leuke tijd:
de Bemmelse verkiezingsstrijd.
Daar deden vier partijen aan mee:
Van der Woerdt natuurlijk met z'n AWG.
Gemeentebelangen van Benny W.P.
ging saam' met een nieuwe: de VVD.
Dan nog CDA en PvdA,
dat zijn er dus vier . Tel maar eventjes na.
Dier vier gingen driftig reclame maken,
waarbij 't AWG de and'ren wou kraken.
Van der Woerdt bracht die anderen in diskrediet
door te zeggen: 'Jullie passen hier eigenlijk niet.
Kijk zo'n landelijke politieke partij
hoort er in Bemmell niet helemaal bij.'
Die anderen hebben Van der Woerdt toen verweten
dat hij met modder zou hebben gesmeten.
Ik vond die modder wel wat raar
en vroeg dus aan Knillis om commentaar.

Die zei: 'Ach NAR, ach goede man,
dit is alles wat ik zeggen kan:
ze hebben mijn partij verweten
dat er met modder is gesmeten.
Maar ik begrijp dat niet zo best;
't Was heel geen modder. 't Was mest!'

Toen heb ik uit de krant geknipt:
'Lidy Beudeker gewipt'.
Wethouders werden Vermeulen en Van
Dalen
en Lidy mocht het gelag betalen.
Wist ze te veel? Of was ze te goed?
Ik als NAR begrijp niet waarom zoiets
moet.
Kijk: 't geval Emmerzaal
kenden we allemaal.
Maar wat ik nooit had kunnen dromen:
dat Lidy dit ook zou overkomen.
Ik denk: Vermeulen moest nog vier jaar
mee.
Dan rolt hij straks zo ... in de AOW.
Intussen is Lidy nu ook uit de raad.
Het CDA-bestuur vreselijk kwaad!
Het CDA-bestuur trad af
en weer stond ik als NAR eens paf.
Was 't CDA nou ja of nee
't CDA? Of enkel 'Beudeker BV'?

Bij de receptie met Nieuwjaar,
stond 't hele college keurig klaar.
Vermeulen had z'n hand in 't verband,
die had z'n vingers eens goed verbrand!
Het is ook wel een droevig lot:
je branden aan een doofpot!



Zo kom ik op: de begroting '83.
De behandeling daarvan: mens
dat wat prachtig.
Eerst schreef Van Nispen de raad
een brief:
'De wethouders zijn niet zo lief.
Ze hebben mij er buiten gelaten
en nou wil ik er straks niet over
praten.'
Vertrouwelijk was die brief natuur-
lijk wel;
en daarom wist iedereen 't zo
snel.
Nu komen de wethouders in 't
geweer
en pakken de pen dus ook maar
een keer.
'We hebben er niemand buiten
gelaten.
Van Nispen had gewoon mee
kunnen praten.
Alleen, als onze bespreking
began
wisten we zeker dat hij niet kon!'

Ik zeg als NAR tegen allemaal
samen:
'We zijn hier toch niet in
Suriname?'

Toen in de krant zo'n grote kop:
'Bemmel lijdt een reuze strop.'
Bemmel bestraft door CRM:
daar zit Vermeulen lelijk klem.
Zo'n boekhouding die maar niet klopte
en die hij in de doofpot stopte.
CDA en AWG
speelden zijn spelletje leuk mee.
En toen de VVD wat meer wilde weten
werd ze ook nog onfatsoen verweten.
Hier staat de wereld op z'n kop:
Vermeulen lijdt een reuze strop,
maar wie in 't doofpotje wil kijken
moet dan maar onfatsoenlijk lijken.

Als u nou denkt: wat moet ik daar nou
mee?
U merkt 't wel: aan de OGB.
Onroerend Goed Belasting moet omhoog,
maar ik denk dat 't college daarover loog!
Ik denk dat die tegenvaller van een ton
precies in Vermeulen's doofpotje kon!
Z'n interview met De Gelderlander Pers?
Ja, dat herinner ik mij nog vers.
Maar, meneer Vermeulen, als dat zo een-
voudig gaat,
vertel dan dat sprookje maar eerst aan de
raad.

Dit lijkt me genoeg over B&W.
Ik deel de heren tenslotte nog meer:
als ik er over beslissen kon
dan kregen de heren mijn narrenton.
En ook - al zit ie misschien wat te krap -
mijn rink'lende roodgroene narrenkap.



Dan kijk ik nog even naar de
raad,
die dit allemaal passeren laat.
Daar zit sinds kort - en heel wat
mans -
een zekere A.J. Akkermans.
Na een loopbaan bij het VVV
koos hij nu voor het AWG.
Ik las een uitspraak van die man
en ik snap maar niet hoe dat nou
kan.
'De afbraak van het onderwijs
volledig aan de gang.'
Zo'n uitspraak is toch echt een
heel klein beetje wrang!
Drie maanden staat heer
Akkermans zelf niet meer voor
de klas
of hij beweert al dat 't vroeger
beter was.
Amper zit Akkermans in de VUT
of 't hele onderwijs is prut.

Ach, sprekend over onderwijs:
die leraren zijn ook niet wijs.
Om hun vakanties volledig te
maken
gaan ze ook nog eens een week-
je staken.
Maar ik wil al die heren toch wel
even vragen"
'Wie past er bij staking dan op
mijn blagen?'
Al vindt Akkermans dan het
onderwijs kwaad,
't houdt toch de blagen maar
mooi van de straat!

Hoera! Bommel kreeg er een stand-
beeld bij!
't Staat op de markt: geheel open en
vrij.
Twee net-echte pony's en een water-
pomp
en een hele hoop keien; een reuze
klomp.
En 't mooiste: bekend van uw eigen
stoep:
twee heuse moppen haast niet-echte
poep!

En mensen, onder ons gezegd,
die Sportclub Bommel doet het slecht.
Na alsmaar, alsmaar promoveren,
moeten ze nu weer voetballen leren.
Je kunt haast zeggen: er is iets mis
nu Cor Hendriks ook zo'n leraar is.
Kom heren van 't eerste team,
ik steek een hart onder uw riem:
wat prachtig rijmt op promoveren
dat is het werkwoord: degraderen.
Gewoon één stapje naar beneê,
dan is 't publiek ook weer tevreê.
Gewoon een klasse lager beginnen,
't publiek wil jullie alleen maar zien
winnen.

Als ik ooit eens langs de Brugdijk liep,
viel 't op dat iedereen daar sliep.
Maar da's natuurlijk niet zo raar:
waar vind je een wakkere ambtenaar?
Die Brugdijk zijn we gaan verbouwen,
maar ze moesten zich wel rustig hou-
wen.
De spijkers maar heel zachtjes raken:
geen ambtenaren wakker maken.
Eén is er daar toch nog wakker
geschrokken:
da's Piet van Wezel en die is nou ver-
trokken!



Een woonwagenkamp moet er ook
nog komen,
maar een beslissing? Nog steeds
niet genomen.
Want waar dat kamp straks komen
zal
da's voor menigeen een moeilijk
geval.
De ene buurt kijkt de andere aan
en hoopt maar dat 't voorbij zal
gaan.
De verkoopwaarde van onze
woning
stijgt niet door een zigeunerkoning.
Natuurlijk, we willen niet discrimine-
ren,
maar we zitten wel met de gebak-
ken peren.



Dames en heren; wat ik er van vind:
't Is zó dat discriminatie begint!
De gemeente beslist maar lekker niet,
zodat de provincie, 't straks wel ziet.
't Gemeentebestuur, met zwijgen omhuld,
dan krijgt de provincie straks lekker de schuld!



Moet u wezen in de Brouwerslaan,
dan kunt u mooi aan 't zoeken gaan.
't Klinkt ongelofelijk, maar 't is toch echt waar:
de huisnummers liggen geheel door elkaar.
't Begin werd 't eind! 't Is eig'lijk te maf
en menigeen schroeft nu z'n huisnummer af.
'Waar is dat nou goed voor?', zult u mij vra-
gen.

Ik wil over het antwoord een gokje wagen:
die beslissing nam weer B&W
en ze hadden er deze bedoeling mee:
ze dachten: iets voor carnaval,
wat de Blauwe Pony bevallen zal.
Want wie komt straks op nummer elf?
Natuurlijk: da's Van Nispen zelf!



Als u hier vanavond wat notabelen mist,
dan komt dat - zoals u zelf ook wel wist -
omdat ze naar Dallas zitten te kijken.
Daar gaan ze trouwens ook steeds meer
op lijken!

Voor u - die de moeite hebt genomen
om hier naar de Blauwe Pony te komen

-
vertel ik hoe 't vanavond gaat!

Ray is weer dronken en Bobby weer
kwaad.

Pamela die nu een ander bemint,
zat weer te tutten met haar kind.

J.R. deed gemeen en Sue Ellen was
bang

en Lucy kocht zomaar een nieuwe
behang.

U hebt niets gemist! Vrees daar maar
niet voor:

d'ellende van Dallas gaat jarenlang door.

Dames en heren, we hebben geen keus:
inleveren! Dat wordt voor dit jaar de leus.
Wat ook duurder wordt, een kwartje of zo,
dat is Van Hesteren en Co.
Voor 't wachten op de naam van je kwalen
moet je nou ook nog meer gaan betalen.
Maar, dames en heren, en dit meen ik echt:
die jongens hadden het echt reuze slecht!
Ja, Holthuis, die kan 't natuurlijk niks schelen,
maar Van Hesteren, Nadorp; die moeten delen.



Bemmel ligt laag, zo achter de dijken.
Eén Bemmelaar wou wel wat hoger gaan kijken.
Himalaya-beklimming zag u op TV
en onze Willem ten Barge klom mee.
Ze kwamen niet helemaal aan de top,
dat was voor die jongens een lelijke strop.
Ze kregen - ja dat gebeurt zelfs daar -
behoorlijk ruzie met elkaar.
Toen ik dat verhaal in de krant mocht lezen,
dacht ik: 't konden Pony's en Geintrappers wezen.

Pony's en Geintrappers, dames en heren,
zijn 't dit jaar toch nog aardig gaan leren.
De besturen legden hun ruzietjes bij
en dat maakt ons narren alleen maar heel blij.
Toch zeg ik als NAR, dat begrijpt u toch wel:
'Ik wacht al met smart op de volgende rel!'

Ik hield u hier een spiegel voor.
U keek er in. U keek er door.
U zag u zelf. U zag uw lot.
U zag uw spiegelbeeld... een zot!

*Henk in zijn karakteristieke houding.
Alweer bezig met de volgende volzin
met zijn sigaretje in z'n linker- en z'n
pilsje in zijn rechterhand.*



Al 25 jaar een lekker bakje koffie

Op 30 juni jl. werd Wil Bonder 80 jaar. Dat is een geweldige mijlpaal en zeker een felicitatie waard.

Maar behalve dat vierden we onlangs het feit dat Wil al 25 jaar voor de koffie zorgt, elke dinsdag in onze kringruimte. En in het verleden trad ze op als gastvrouw bij lezingen en vergaderingen. Wil is ook lid van de krantenknipselgroep. Beter gezegd, Wil is de krantenknipselgroep want de groep bestaat op dit moment uit slechts een persoon. (wie wil helpen?).

Als bestuur vonden we beide gelegenheden aanleiding Wil in het zonnetje te zetten met een prachtige bos bloemen, koffie en gebak.

Wil, nog vele jaren!

Het bestuur



Internet wetenswaardigheden

Adri Stuart

Nieuwsbrief NPO Geschiedenis

De nieuwsbrief bevat artikelen met het laatste nieuws over Andere Tijden, OVT, Andere Tijden Sport, archiefvondsten en nog veel meer historisch nieuws. Wilt u ook op de hoogte blijven van de historische actualiteit? Laat u dan gratis en volledig informeren via de nieuwsbrief, die elke donderdag aan ruim 28.000 abonnees verspreid wordt.

<http://www.npogeschiedenis.nl/service/nieuwsbrief.html>

Gelderland in Beeld

De website

Gelderland in Beeld heeft een uitgebreide digitale beeldcollectie van de Gelderland Bibliotheek, onderdeel van De Bibliotheek in Arnhem. Er zijn ca. 60.000 ansichtkaarten, foto's, kaarten en gravures met topografische afbeeldingen uit de provincie Gelderland te vinden, waaronder 61 van Bemmelen, 6 van Haalderen en 3 van Ressen.

<http://www.gelderlandinbeeld.nl/>



Klompenpaden

Deze website bevat informatie over klompenpaden in Utrecht en Gelderland. Klompenpaden zijn rondwandelingen in het agrarisch cultuurlandschap. Ze gaan zoveel mogelijk over historisch tracé en voeren over onverharde paden via boerenland en landgoederen. Met het zichtbaar maken en herstellen van oude paden wordt een deel van de identiteit van het landschap hersteld. Daarnaast is de combinatie natuur en cultuurhistorie interessant voor wandelaars.

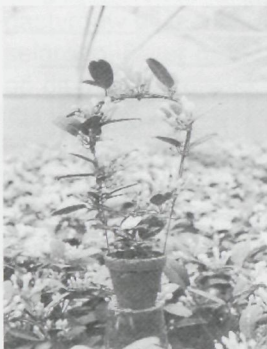
In Ressen ligt zo'n klompenpad: het Zeegsepad. Een rondwandeling van 6km die het startpunt heeft bij landwinkel De Woerdt waar ook de brochure te koop is. Maar je mag natuurlijk ook in Bemmelen beginnen.

<http://www.klompenpaden.nl/>

'Geen Stephanoot als die van Sloot'

René Haegens

In de jaren zeventig van de vorige eeuw bezat Vinc Sloot een uitgebreid kas-sencomplex aan het Vossenhol in Bommel. Hij was succesvol en genoot bekendheid in de Nederlandse bloemkwekersector. Met name vanwege de prachtige planten die hij kweekte, met als topproducten: *Stephanotis*, *Clerodendron* en *Bougainvillea*.



Stephanotis



Clerodendron



Bougainvillea

Kassen op Strijdhagen

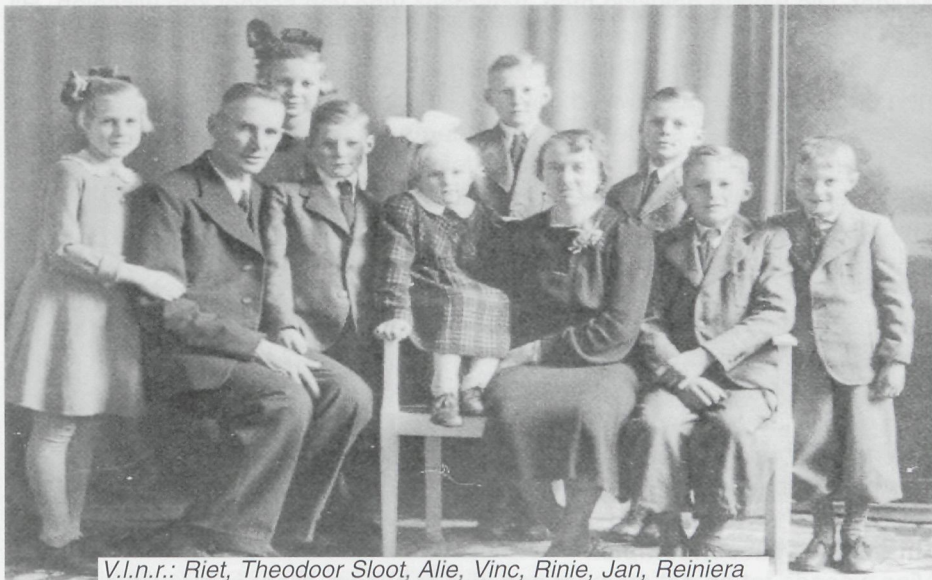
Vinc Sloot werd in 1934 geboren op herenboerderij Strijdhagen. Theodoor, zijn vader die op verschillende plaatsen in het land werkte bij de Rijksvoorlichtingsdienst, was daar in 1925 komen wonen. Het huis was, samen met de daartoe behorende landgoederen geveild, waarbij onroerend-goedhandelaar Verweijen het huis met ongeveer een hectare grond had verworven. Theodoor die oorspronkelijk afkomstig was uit de Achterhoek, kocht het huis met de grond van Verweijen en ging er wonen, samen met Reiniera Kraayvanger waarmee hij zojuist in het huwelijk was getreden.

Een erg opvallend bouwwerk bij Strijdhagen waren de kassen die de vorige eigenaar had aangelegd: twee druiverserres en een warenhuis, samen met een oppervlak van ongeveer 2000 vierkante meter. Beslist erg groot voor die tijd en volgens veel kenners moeten het de eerste kassen zijn geweest in de Betuwe. Theodoor ging er enthousiast in aan het werk en oogstte jaarlijks prachtige perziken en druiven. Moeder Sloot was ondanks haar reumatiekhanden daarbij een geweldige perzik-inpakker.



Theodoor met kisten perziken, eigen oogst

Theodoor zag echter ook wel wat in sierteelt. Zo kocht hij van de bewoners van Huize Bommel de Calla's (aronskelken) die in de kassen stonden op de plaats waar zich nu de flats aan de Warmoeshof bevinden. Hij liet er een speciale kas voor bouwen en gebruikte de bloemen voor het maken van kerkversieringen en grafwerk. In het warenhuis onder de perzikbomen trok hij bovendien irissen en tulpen in bloei.



V.l.n.r.: Riet, Theodoor Sloot, Alie, Vinc, Rinie, Jan, Reiniera Sloot-Kraayvanger, Theo, Ben, Louis. Op de foto ontbreekt oudste dochter Maria die op 4-jarige leeftijd overleed.

Oorlogsjaren

In 1938 verkocht Sloot het huis Strijdhagen aan de familie Van Oppenraay. Het was feitelijk te groot voor het gezin; er was zoveel ruimte dat er zelfs kamers werden verhuurd, bijvoorbeeld aan de eerste bouwpastoor van Haalderen.

Theodoor liet een nieuwe woning bouwen: het huidige Vossenhol 22. Voor zijn kwekerij had Theodoor steeds minder tijd want hij was inmiddels kassier bij de Boerenleenbank geworden. Daarnaast was hij tijdens de oorlogsjaren nog plaatselijk bureauhouder van het 'Rijksbureau voor Voedselvoorziening in Oorlogstijd'. Hij gaf daarom 's morgens vóór hij naar kantoor ging (en nadat hij eerst perziken had geplukt) instructies aan enkele medewerkers (een ervan was Jan Schut) en had pas 's avonds tijd om zich met de kwekerij bezig te houden.

Gelukkig kreeg Theodoor geleidelijk steeds meer hulp van zijn zoon Vinc.

Geen gebaande paden

Vinc was al van jongs af aan geïnteresseerd in de kwekerij van zijn vader. Het was daarom niet verwonderlijk dat hij na de lagere school naar de tuinbouwschool in Huissen ging. Maar zijn ambities gingen verder: hij wilde naar de middelbare tuinbouwschool in Nijmegen. Dat bleek echter een neutrale school te zijn; dus vroegen zijn ouders eerst toestemming aan pastoor-deken Mulder. Die werkte gelukkig mee, waardoor Vinc van school kon wisselen. Hij koos voor de afdeling bloemisterij en tuinarchitectuur, en verving later tuinarchitectuur door bloemsierkunst. Zijn studie kon hij al direct in de praktijk brengen omdat hij regelmatig werd gevraagd om bij feestelijke gelegenheden de kerken in Haalderen en Bemmelen te versieren.

Na zijn militaire dienst ging Vinc definitief aan de slag in de kassen. Hij ging zich bezighouden met het kweken van kamerplanten en beperkte zich daarbij niet tot de gebaande paden. Hij onderzocht aan welke planten de markt behoefte had en probeerde allerlei nieuwe technieken uit om het werk nog efficiënter te laten verlopen.

Vader Theodoor die intussen directeur van de Boerenleenbank was geworden, en steeds minder tijd had voor de kwekerij, verkocht in januari 1961 het bedrijf aan zijn zoon. Inclusief de welgemeende waarschuwing: 'Jong pas toch op. Ik heb een andere tijd meegemaakt!' Een advies dat hij later nog zou herhalen als Vinc weer een nieuwe banklening nodig had voor kassenbouw en inrichting.

Uitbreiding kassencomplex

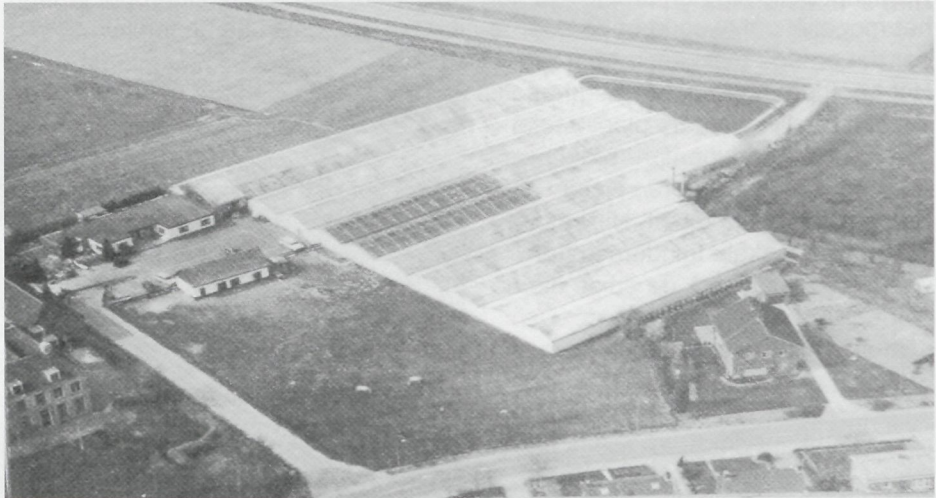
Vinc woonde tot op dat moment nog bij zijn ouders, maar in augustus 1961 trouwde hij met Riet Wierink. Riet was tot haar trouwdag juffrouw aan kleuterschool 'Kleuterhof' in Bemmelen geweest, maar werd (zoals toen gebruikelijk) na haar huwelijk ontslagen.



De oude kassen in 1961

Het echtpaar had een eigen huis laten bouwen, een stuk van de weg af, vlak achter de ouderlijke woning. Het was aanvankelijk bereikbaar via een smalle weg die uitkwam op de Ressenestraat; pas later werd die toegangsweg verlegd naar het Vossenhol.

Tussen 1961 en 1975 breidde het kassencomplex zich geleidelijk uit en bereikte uiteindelijk een oppervlak van 5000 vierkante meter.



Het bedrijf in volle omvang. Het bovenste witte huis aan de linkerkant is het woonhuis van de familie Sloot, linksonder Strijdhagen en rechtsboven is de Herckenrathweg nog zichtbaar, onderaan het Vossenhol.

Vinc had twee vaste medewerkers en - in verband met het wisselende werkaanbod - erg veel losse arbeidskrachten, zoals leerlingen van de scholengemeenschap en vrouwen die oproepbaar waren. Eén van de vaste medewerkers was Gert Fölker die gedurende meer dan 40 jaar op het bedrijf actief was. Van hem is ook de uitspraak (op een moment dat Vinc personeel zocht): 'Je moest er eigenlijk zo'n kjel als ik erbij hebben!'

Gert Fölker aan het werk tussen de Stephanotis.



Hoofdproduct Stephanotis

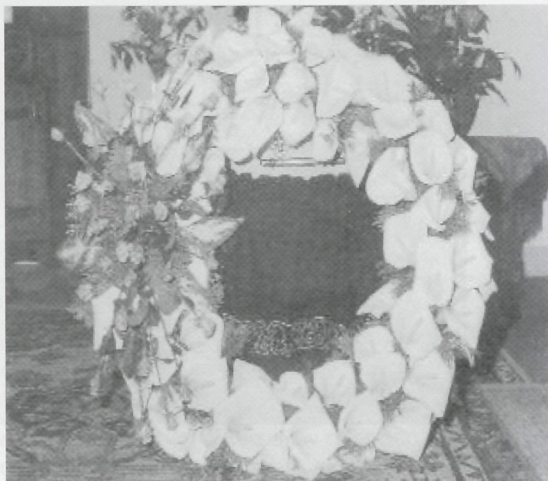
Na lang experimenteren kende het bedrijf van Slood drie hoofdproducten: Stephanotis (een plant met witte stervormige bloemetjes die veel in bruidsboeketten gebruikt worden), Clerodendrons (witte schutbladeren met een rood hartje) en Bougainvillea's in diverse kleuren.

Voordeel van deze combinatie van bloemen was dat ze door aangepaste verwarming, belichting en arbeidstijd goed op elkaar aansloten. Daardoor was het mogelijk om twee keer per jaar te oogsten op eenzelfde oppervlak, zonder dat er lege plekken in de kassen vielen.

Het hoofdproduct was de Stephanotis.

Oorspronkelijk werd de plant veelal geteeld voor de bloemen (bruidswerk), maar Vinc specialiseerde zich in de Stephanotis als potplant. Hij was, samen met enkele tuinders in het westen van het land, de enige die de plant op deze manier kweekte. De echte doorbraak voor hem kwam min of meer bij toeval tot stand. Op zekere dag hoorde hij dat een kweker in Noord-Brabant die Stephanotis teelde voor de bloemen, zijn planten ging snoeien en het snoeihout wilde verwijderen.

Vinc haalde een aanhanger vol van dat hout naar Bemmelen en gebruikte dit snoeisel om in zijn eigen kassen te stekken. Die grote hoeveelheid materiaal gaf het extra duwtje dat het bedrijf nodig had.



De rouwkrans van zelfgekweekte aronskelken die Theodoor maakte bij het overlijden van zijn vrouw in 1972.

Onderscheidingen en diploma's

De bloementeel bleek een goede keus te zijn, temeer omdat Vinc zijn eigen kweekmethodes ontwikkelde. Zo gebruikte hij een zelf bedachte manier om de Stephanotis en de Bougainvillea's op te binden, ontwikkelde een transportsysteem in de kassen, en experimenteerde succesvol met het gebruik van grond, voeding en bevloeiing. Voor dat laatste bouwde hij een groot reservoir achter de kassen aan de Herckenrathweg waarin het regenwater werd opgevangen. Een computergestuurde nevelinstallatie werd gebruikt om op zonnige dagen de temperatuur in de kassen omlaag te brengen.

Op het hoogtepunt produceerde het bedrijf van Slood jaarlijks 80.000 Stephanotis, 50.000 Clerodendrons en 20.000 Bougainvillea's. De afzet ging deels via de veiling, bemiddelingsbureaus en klanten die aan huis kwamen. Op keuringen en tentoonstellingen waar Vinc zijn bloemen toonde, kreeg hij

veel waardering voor zijn werk. Hij behaalde verschillende onderscheidingen en diploma's. Spreekstalmeester Jan Verhoeven meldde tijdens een Bemmels evenement waaraan Vinc had bijgedragen: 'Geen Stephanoot als die van Sloop!'

Veel Bemmelingen zullen overigens het bedrijf ook op een andere manier kennen: vanwege de ruimte die de kassen boden werden er buurtfeesten gehouden, er werden carnavalswagens gebouwd en het parkeerterrein bood 's winters een ideale plaats voor het spuiten van een ijsbaan en was 's zomers soms tennisbaan.

Sloop van de kassen

In 1998 stopte Vinc. Niet alleen naderde zijn pensioenleeftijd (en werd ook Gert Fölker 65), maar er deed zich de gelegenheid voor om het bedrijf te verhuren aan Schouten en zijn jongens uit Ressen. Wat hem tevens aanzette om ermee op te houden, was een brutale inbraak in de kassen. Het was de inbrekers daarbij enkel te doen om de assimilatielampen, maar veel erger waren de enorme vernielingen die de dieven aanrichtten aan de zorgvuldig opgebouwde plantenvoorraad. Toen huurder Schouten meer ruimte zocht, werd het huurcontract niet meer verlengd en in augustus/september 2013 werden de kassen gesloopt. Het terrein werd geëgaliseerd en ingezaaid met gras; er grazen nu schapen. Daarmee kwam na 88 jaar een definitief eind aan het kassenbedrijf van eerst Theodoor en later Vinc Sloop.



Vinc Sloop

De Panelenroute.

Charles Derksen

Op dinsdag 19 mei 2015 was het dan eindelijk zo ver. De panelenroute werd officieel geopend.

"Panelenroute, zei u? Had ik daar iets van gezien?" Nou, ik hoop het wel. Het kan immers niet missen als je door Bemmell loopt. Maar laten we bij het begin beginnen.

Ruim twee jaar geleden kwam Henk Wierink, Harrie van Wezel tegen. Harrie was bezorgd om het voortbestaan van Oud Bemmell, in het bijzonder bijvoorbeeld de oude kloostermuur, Flierenhofstraat tot aan de hoek Klappenbugstraat. "Als er een keer een auto tegenaan rijdt worden de resten nooit meer gerestaureerd," was zijn vrees. "Eigenlijk zouden we daar toch iets mee moeten doen," was de conclusie van beide heren.

En daar werd de kiem gelegd. Langzaam werd er een echte werkgroep gevormd, bestaande uit Henk Wierink, Adri van 't Hullenaar, Henk de Ruijter, Harrie van Loon, Frits Meurs en Gijs Bouwman.

Een van de belangrijkste zaken was natuurlijk het ordinaire maar o zo belangrijke geld. Er werden dus sponsors gezocht en gevonden: Alustaal, het Gemeentenieuws, Het Wapen, Stoeterij Buitenzorg, Strijdhagen en Zijdedwinde. Bijna als vanzelfsprekend werd St. De Plak ook "ingelijfd." De foto's werden natuurlijk geleverd door de Historische Kring Bemmell en ten slotte heeft "Het Zeuvende" zich o.a. ingespannen bij het plaatsen van de panelen. De artistieke afwerking van het geheel was in handen van Bregje Jaspers van Studio 0404 uit Nijmegen. Alles bij elkaar heeft het bijna twee jaar geduurd tot het dan uiteindelijk 19 mei 2015 was.

Initiatiefnemers, belanghebbers, belangstellenden en genodigden kwamen bijeen in Koinonia aan het Oude Kerkhof, daar waar Bemmell ooit ontstaan is.

Enkele sprekers kwamen aan het woord om te schetsen hoe e.e.a. tot stand was gekomen, welke problemen er overwonnen moesten worden en wie welke bijdragen had geleverd. Zo sprak Adri van 't Hullenaar over de werkgroep, Robert Kuster,



Het aandachtige gehoor in Koinonia.

voorz. van St. De Plak over hun bijdrage, Gijs Bouwman namens de HKB en Theo Spanbroek namens Het Zeuvende.

Als belangrijke gast was uitgenodigd wethouder Theo Peren, die ook de officiële opening zou verzorgen. Vermeld dient nog te worden dat de medewerking van de gemeente, m.b.t. de toestemming voor het plaatsen van de borden voortvarend was.

Na de koffie met gebak toog de stoet naar het grasveld aan de Dorpsstraat,



Wethouder Peren heeft hier zojuist de onthulling van het eerste paneel verricht.

alwaar de wethouder na nog een héél kort woord, (zoals hij ook beloofd had) de officiële opening verrichtte. Daarna werd er in een gezapig tempo gewandeld naar de panelen aan de Kloosterplaats en de Markt, waarna er bij Het Wapen nog een drankje genuttigd werd.

De panelen bij Strijdhagen, op De Plak en bij Het Hoog moesten het nog even zonder onze belangstelling doen.

Er is tevens een folder gemaakt waarin de route staat vermeld. Deze is kosteloos te verkrijgen bij o.a. de horeca in Bemmel, de Minkhof, de Landwinkel, Van Appeldoorn, Boekhandel Polman, de huisartsenpraktijk en de Historische Kring of te downloaden van onze site. Ook staan alle foto's op de site van de Historische Kring. Mocht het dus slecht weer zijn of je hebt toevallig een griepje, dan kun je de wandeling ook in gedachten naast de kachel maken!

Bemmel is verrijkt met een interessante wandeling van historische waarde en we kunnen trots zijn op de inspanningen die iedereen hiervoor heeft geleverd.



Jos Bulters laat hier op z'n mobieltje zien dat de panelen ook op de site van de HKB te zien zijn.

Het Mariabeeldje van de familie Houterman

René Haegens



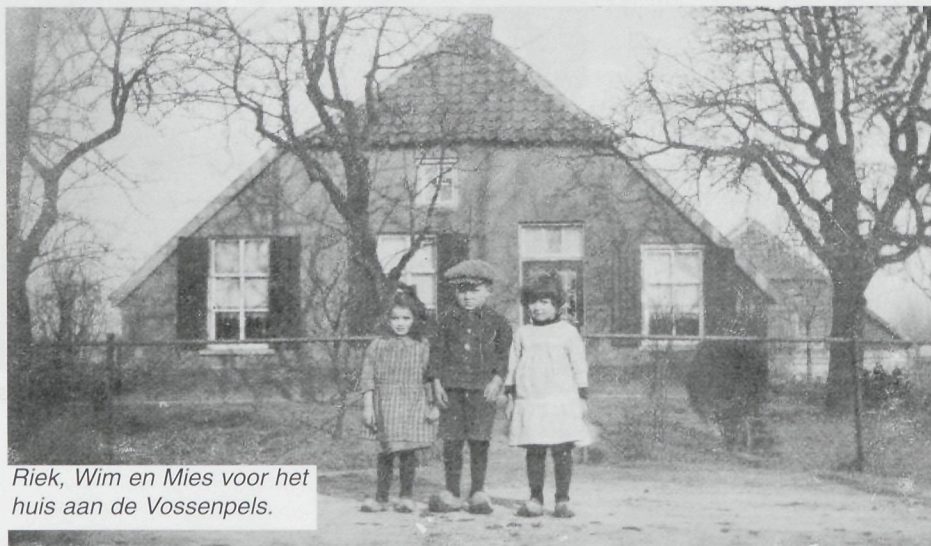
Begin dit jaar kwam onze vereniging, via allerlei omwegen, in het bezit van een ongeveer 20 centimeter groot beeldje. Het is van gips gemaakt en stelt Maria met kind voor. De economische en artistieke waarde is waarschijnlijk verwaarloosbaar klein, maar het bleek toch interessant toen we hoorden waar het vandaan kwam. Volgens de schenkster, Riky ten Berge uit Peperga (Friesland), was het namelijk afkomstig uit een oude boerderij in Bemmell.

Aan de Vossenpels

Een telefoontje naar Friesland leerde ons dat het beeldje ooit een plek moet hebben gehad in de boerderij van de familie Houterman. Het huis stond aan de kruising

van wegen aan de Vossenpels: Zandsestraat / Vossenpelsestraat / Woerdsestraat.

Toen bijgaande foto van het huis in ca. 1930 tot stand kwam, werd het bewoond door Hendrikus Johannes (Hent) Houterman die boomkweker van beroep was. Waarschijnlijk woonde de familie hier al langer. Als we aan de hand van de stamboom verder teruggaan in de tijd, komen we Willem Houterman tegen, de vader van Hent. Hij woonde volgens de registers op een adres in Ressen dat niet tot de kern van het dorp behoorde.



Riek, Wim en Mies voor het huis aan de Vossenpels.

Vermoedelijk dus ook aan de Vossenpels.

Nog verder terug in de tijd levert helaas weinig houvast op. Bij de voorvaderen van Willem wordt enkel vermeld dat ze in Lent werden geboren en ook overleden.

Evacuatie

Terug naar het Mariabeeldje. Hoe kwam het vanuit Bemmél in Friesland terecht?

Volgens overlevering brandde het huis aan de Vossenpels af, vermoedelijk begin jaren dertig. De familie Houterman bestond toen uit vader Hent (1888-1969), moeder Theodora Nas (1890-1963) en de kinderen Wim (1920-1997), Theo (1921-2010), Mies (1922-2006), Riek (1923-2010), Dora (1925), Harry (1926-1980), Jan (1928-1977) en Toon (1930-1994).

Het gezin moest na de brand noodgedwongen verhuizen en betrok een woning aan de Groenestraat in Bemmél.

In het oorlogsjaar 1944 werd de familie Houterman geëvacueerd en kwam terecht bij de familie Ten Berge in Blesdijke, iets ten zuiden van Wolvega.



Tijdens hun verblijf in het Friese dorpje bleek dat dochter Mies het uitstekend kon vinden met Johan, een van de zoons van de familie Ten Berge. Het betekende uiteindelijk dat Mies, ook na de terugkeer van de familie Houterman naar Bemmél, contact bleef houden. Volgens overlevering kwam Johan haar, op een fiets met houten banden (!), gedurig in Bemmél opzoeken.

Herinnering aan Bemmél

Uiteindelijk trouwde het stel in 1948. Aanvankelijk gingen ze bij de ouders in Blesdijke inwonen, later vestigden ze zich in het naburige Steggerda. Misschien als herinnering aan haar jeugd jaren in Bemmél nam Mies het

21 september 1948: Johan en Mies ten Berge-Houterman trouwen in Bemmél.

beeldje mee naar Friesland. Johan en Mies kregen uiteindelijk zes kinderen. Toen Mies op het eind van haar leven in een verpleeghuis terecht kwam, gaf ze het beeldje aan haar nicht Riky die dit soort beeldjes verzamelde. En deze Riky ten Berge zorgde ervoor dat het beeldje uiteindelijk weer terug naar Bemmelerhuisde.

Voor dit verhaal hadden we gesprekken met Jan ten Berge uit Obdam en Cor Berendsen uit Elst. Ook de foto's zijn van hen afkomstig.

Mies en haar oudste zoon Jan, ca. 1953



Een advertentie uit 1948 van een boomkweker, een collega van de boomkweker Houterman.

BOOMKWEKERIJEN

W. J. PETERS

BEMMEL

Telefoon 317

In voorraad:

Vrucht-, Laan- en Sierbomen, alle soorten Heesters, Coniferen,
Rozen, enz.

Vruchtbomen op de gewenste onderlagen.

Genealogie van Willem HOUTERMAN

Adri Stuart

I Willem HOUTERMAN.

Gehuwd (1) v 1781 met Joanna DERKSE, overleden voor 1783.

Ondertrouwd (2) op 30 05 1783 te Lent, gehuwd voor de kerk op 01 06 1783 te Lent met Anna PETERS.

Uit het eerste huwelijk:

1. NN. HOUTERMAN, geboren op 28 04 1781 te Lent, overleden op 28 04 1781 te Lent, 0 dagen oud, begraven op 01 05 1781 te Lent.

Uit het tweede huwelijk:

2. Hendrik HOUTERMAN, gedoopt 1785 te Lent.

Gehuwd op 14 04 1815 te Lent met Maria AARNS, dienstmeid (1815), gedoopt te Elst, dochter van Jan AARNS en Hermina HEUNINGS.

3. Johannes (Jan) HOUTERMAN (zie II).

II Johannes (Jan) HOUTERMAN, arbeider (1817), warmoezenier (1843, 1860), gedoopt op 30 07 1785 te Lent, overleden op 01 12 1860 te Lent (Elst) op 75 jarige leeftijd.

Gehuwd op 31 jarige leeftijd op 03 05 1817 te Lent met Anna Maria GERTSEN (GERRITSEN), dienstmeid (1817), geboren 1790, gedoopt op 27 01 1789 te Herveld, overleden op 17 03 1855 te Lent (Elst), dochter van Hendrik GERTSEN (GERRITSEN) en Detje van STEEN.

Uit dit huwelijk:

1. Hendrikus HOUTERMAN (zie IIIa).

2. Theodora HOUTERMAN, geboren op 15 01 1821 te Lent, overleden op 16 11 1893 te Elst op 72 jarige leeftijd.

Gehuwd op 24 jarige leeftijd op 01 08 1845 te Elst met Hendrik DOORMAN, zoon van Henricus DOORMAN en Johanna de ZWART.

3. Johanna HOUTERMAN, geboren op 02 11 1823 te Lent, overleden op 12 03 1905 te Ressen (Bemmel) op 81 jarige leeftijd.

Gehuwd op 32 jarige leeftijd op 03 09 1856 te Bemmel met Hendrikus JANSSEN, warmoesenier (1856), geboren 1826, zoon van Theodorus JANSSEN en Grada MICHGELS.

4. Willem HOUTERMAN, tuinman (1883), geboren op 06 08 1826 te Lent, overleden op 19 10 1883 te Bemmel op 57 jarige leeftijd.

Gehuwd op 30 jarige leeftijd op 03 09 1856 te Bemmel met Maria PETERS, overleden v 1883, dochter van Joannes PETERS en Maria ZEVENHELDER.

5. Johannes HOUTERMAN (zie IIIb).

IIIa Hendrikus HOUTERMAN, tuinman (1843, 1872, 1886, 1888), tabaksplanter (1853), timmerman (1881), geboren op 11 05 1818 te Lent (Elst), overleden op 07 11 1888 te Bemmelen op 70 jarige leeftijd.

Gehuwd op 25 jarige leeftijd op 28 10 1843 te Elst met Petronella TAP, 27 jaar oud, geboren op 31 08 1816 te Bemmelen, overleden op 26 10 1888 te Bemmelen op 72 jarige leeftijd, dochter van Derk TAP en Everdiena HUISMAN. Uit dit huwelijk:

1. Johannes Theodorus HOUTERMAN, stalhouder (1900), touwslager (1911), geboren op 21 07 1844 te Bemmelen, overleden op 10 12 1911 te Huissen op 67 jarige leeftijd.

Gehuwd (1) v 1900 met Johanna Elisabeth WASSINK, overleden v 1900.

Gehuwd (2) op 55 jarige leeftijd op 25 04 1900 te Huissen met Maria Catharina MULLER, geboren 1864, dochter van Johannes Hendrikus MULLER en Willemina SLUITER.

2. Theodorus HOUTERMAN, tuinman (1872), voerman (1904), geboren op 05 03 1846 te Bemmelen, overleden op 24 12 1904 te Nijmegen op 58 jarige leeftijd.

Gehuwd op 26 jarige leeftijd op 29 05 1872 te Huissen met Wilhelmina Elisabeth van AALTEN, arbeidster (1872), geboren 1855, dochter van Hendrikus van AALTEN en Johanna Elisabeth WASSING.

3. Hendrik HOUTERMAN, geboren op 05 03 1848 te Bemmelen, overleden op 04 07 1921 te Nijmegen op 73 jarige leeftijd.

Gehuwd op 38 jarige leeftijd op 26 01 1887 te Nijmegen met Maria van WIJK, dienstbode (1887), dochter van Dillis van WIJK en Petronella van den BROEK.

4. Petrus Antonius HOUTERMAN (zie IVa).

5. Willem HOUTERMAN, geboren op 01 12 1851 te Bemmelen, overleden op 13 08 1854 te Bemmelen op 2 jarige leeftijd.

6. NN HOUTERMAN, geboren op 28 09 1853 te Bemmelen, overleden op 28 09 1853 te Bemmelen, 0 dagen oud.

7. Helena Maria HOUTERMAN, geboren op 13 12 1854 te Bemmelen, overleden op 14 03 1872 te Bemmelen op 17 jarige leeftijd.

8. Everdina HOUTERMAN, geboren op 13 12 1854 te Bemmelen, overleden op 13 01 1930 te Nijmegen op 75 jarige leeftijd.

Gehuwd op 26 jarige leeftijd op 15 06 1881 te Bemmelen met Antonius Rudolph ARTS, warmoezenier (1881), overleden v 1930, zoon van Cornelis ARTS, warmoezenier (1881), en Johanna BERENDS.

9. Maria HOUTERMAN, geboren op 08 10 1856 te Bemmelen, overleden op 17 03 1916 te Elst op 59 jarige leeftijd.

Gehuwd op 38 jarige leeftijd op 20 09 1895 te Nijmegen met Gerardus ZEGERS, zoon van Gijsbertus ZEGERS en Maria NUIJ.

10. Willem HOUTERMAN (zie IVb).

IIIb Johannes HOUTERMAN, warmoezenier (1862, 1873, 1908), geboren op 02 07 1829 te Lent, overleden op 27 03 1908 te Elst op 78 jarige leeftijd.

Gehuwd op 32 jarige leeftijd op 07 05 1862 te Elst met Cornelia Elisabetha EVERS, geboren 1833, dochter van Jacobus EVERS en Theodora RIKKEN.

Uit dit huwelijk:

1. Hendrikus Johannes HOUTERMAN, warmoezenier (1950), geboren op 03 06 1873 te Lent (Elst), overleden op 24 03 1950 te Elst op 76 jarige leeftijd.

Gehuwd op 42 jarige leeftijd op 21 10 1915 te Elst met Johanna HAVEKES, geboren 1884, dochter van Johannes HAVEKES en Maria HURENKAMP.

IVa Petrus Antonius HOUTERMAN, tuinman (1889, 1893), geboren op 29 12 1849 te Bemmelen, overleden op 10 07 1931 te Bemmelen op 81 jarige leeftijd.

Gehuwd op 39 jarige leeftijd op 12 08 1889 te Bemmelen met Elisabeth van HAAREN, dienstmeid (1889), dochter van Wannerus van HAAREN en Johanna VERVOORST.

Uit dit huwelijk:

1. Petronella Joanna HOUTERMAN, geboren op 14 06 1890 te Bemmelen, overleden op 01 12 1926 te Bemmelen op 36 jarige leeftijd.

Gehuwd met Johannes Antonius ROELOFS, geboren op 13 01 1892 te Bemmelen, overleden op 11 06 1965 te Bemmelen op 73 jarige leeftijd, begraven op 15 06 1965 te Bemmelen.

2. Hendrikus Johannes (Henk) HOUTERMAN (zie Va).

3. Bernardus Gerardus HOUTERMAN (zie Vb).

4. Rutgerus HOUTERMAN (zie Vc).

5. Maria Aleida HOUTERMAN, geboren op 18 05 1906 te Bemmelen, overleden op 22 10 1982 te Bemmelen op 76 jarige leeftijd, begraven op 26 10 1982 te Lent.



*Willem Houterman en
Maria Aleida Janssen*

Gehuwd met Wilhelmus Petrus van KEMPEN, overleden v 1982.

IVb Willem HOUTERMAN, tuinman (1886, 1895), geboren op 19 12 1858 te Bemmelen, overleden op 16 03 1932 te Bemmelen op 73 jarige leeftijd.

Gehuwd op 27 jarige leeftijd op 13 01 1886 te Bemmelen met Maria Aleida JANSSEN, 30 jaar oud, geboren op 20 09 1855 te Bemmelen, overleden op 02 02 1927 te Bemmelen op 71 jarige leeftijd, dochter van Joannes JANSSEN, tapper (1847), kastelein (1855), tabaksplanter (1867), en Petronella SCHEERDER, dienstmeid (1847).

Uit dit huwelijk:

1. Petronella Maria HOUTERMAN, geboren op 22 06 1887 te Ressen (Bemmelen).

Gehuwd op 28 jarige leeftijd op 10 05 1916 te Bemmelen met Petrus Johannes MOM, landbouwer (1916), geboren 1891, zoon van Hendrikus MOM, warmoezenier (1916), en Hendrina van GRONINGEN.

2. Hendrikus Johannes HOUTERMAN (zie Vd).

3. Maria Johanna Mathilda HOUTERMAN, geboren op 13 03 1890 te Ressen (Bemmelen).

Gehuwd op 32 jarige leeftijd op 24 07 1922 te Bemmelen met Petrus Johannes WOUTERS, winkelier (1922), geboren 1898, zoon van Hendrikus Johannes WOUTERS, landbouwer (1922), en Theodora Petronella EVERS.

4. Johannes Wilhelmus HOUTERMAN, geboren op 07 09 1891 te Bemmelen.

5. Wilhelmus HOUTERMAN, bakker (1950), geboren op 23 09 1893 te Ressen, overleden op 06 02 1950 te Nijmegen op 56 jarige leeftijd.

Gehuwd met Maria Everdina DEGEN.

6. Antonius Franciscus HOUTERMAN (zie Ve).

7. Theodorus Franciscus HOUTERMAN (zie Vf).

Va Hendrikus Johannes (Henk) HOUTERMAN, warmoezenier, geboren op 21 11 1893 te Bemmelen, overleden op 18 06 1981 te Bemmelen op 87 jarige leeftijd, begraven op 23 06 1981 te Bemmelen.

Gehuwd 1940 met Anna Hendrika Dorothea (Riek) WISSINK, geboren op 17 04 1902 te Groenlo, overleden op 06 04 1990 te Nijmegen op 87 jarige leeftijd, begraven op 06 04 1990 te Bemmelen.

Uit dit huwelijk:

1. Radbout HOUTERMAN.

Vb Bernardus Gerardus HOUTERMAN, kleermaker, geboren op 17 08 1899 te Bemmelen, overleden op 10 09 1975 te Bemmelen op 76 jarige leeftijd, begraven op 15 09 1975 te Bemmelen.

Gehuwd met Hendrina Alberta HEGMANS, geboren op 22 12 1903 te Oeffelt, overleden op 09 01 1985 te Nijmegen op 81 jarige leeftijd, begraven op 12 01 1985 te Bemmelen.

Uit dit huwelijk:

1. Jeanne HOUTERMAN.

Gehuwd met Johan KOOPMANSCHAP.

Vc Rutgerus HOUTERMAN, warmoezenier, geboren op 01 07 1904 te Bemmelen, overleden op 07 02 1975 te Bemmelen op 70 jarige leeftijd, begraven op 11 02 1975 te Bemmelen.

Gehuwd met Alijda Johanna KEMPERMAN.

Uit dit huwelijk:

1. Petrus Antonius HOUTERMAN, geboren op 05 06 1936 te Bemmelen, overleden op 23 05 1981 te Bemmelen op 44 jarige leeftijd, begraven op 27 05 1981 te Bemmelen.

2. Antonius Matheus Rutgerus (Ton) HOUTERMAN, geboren op 09 10 1937 te Bemmelen, overleden op 01 09 1995 te Nijmegen op 57 jarige leeftijd, begraven op 06 09 1995 te Bemmelen.

Gehuwd met Theodora Johanna Gerarda van der AA.



V.l.n.r.: Wim, Mies, Jan, Dora, Harry, Toon en Riek Houterman. Op de voorgrond Hent Houterman en Door Houterman-Nas. Zoon Thé die in Zuid-Afrika woonde, ontbreekt op de foto.

Vd Hendrikus Johannes (Hent) HOUTERMAN, tuinman (1919), landbouwer, geboren op 19 08 1888 te Bemmeler, overleden op 07 01 1969 te Bemmeler op 80 jarige leeftijd.

Gehuwd op 30 jarige leeftijd op 04 06 1919 te Bemmeler met Theodora (Door) NAS, 28 jaar oud, geboren op 16 08 1890 te Bemmeler, overleden op 27 01 1963 te Bemmeler op 72 jarige leeftijd, dochter van Theodorus NAS en Maria LINTSEN.

Uit dit huwelijk:

1. Wilhelmus Theodorus (Wim) HOUTERMAN, geboren op 07 03 1920 te Bemmeler, overleden op 12 11 1997 te Bemmeler op 77 jarige leeftijd.

Gehuwd op 33 jarige leeftijd op 11 02 1954 te Bemmeler met Maria Carolina (Riet) MATERS, 24 jaar oud, geboren op 18 03 1929 te Nijmegen, overleden op 09 08 2000 te Bemmeler op 71 jarige leeftijd.

2. Theodorus Hendrikus (Thé) HOUTERMAN, geboren op 05 04 1921 te Bemmeler, overleden op 29 01 2010 te Stellendam (Zuid Afrika) op 88 jarige leeftijd.

Gehuwd met Catha ODENDAAL, geboren op 27 10 1929.

3. Maria Aleida HOUTERMAN, geboren op 02 04 1922 te Bemmeler, overleden op 14 10 2005 te Wolvega op 83 jarige leeftijd.

Gehuwd op 26 jarige leeftijd op 21 09 1948 te Bemmeler met Johannes Bernardus ten BERGE, 32 jaar oud, geboren op 20 02 1916, overleden op 22 05 2006 op 90 jarige leeftijd.

4. Hendrika Petronella (Riek) HOUTERMAN, geboren op 28 10 1923 te Bemmeler, overleden op 06 11 2010 te Elst op 87 jarige leeftijd.

Gehuwd met Cor BERENDSEN, geboren op 04 01 1927.

5. Theodora Gerarda Wilhelmina (Dora) HOUTERMAN, geboren op 24 08 1925 te Bemmeler.

Gehuwd (1) met Petrus Theodorus ARNS, geboren op 07 06 1919 te Driel, overleden op 21 04 1982 op 62 jarige leeftijd.

Gehuwd (2) met Jacobus Johannes (Jack) DESTA, geboren op 03 12 1923, overleden op 10 03 2006 te Utrecht op 82 jarige leeftijd.

6. Hendrikus Antonius (Harry) HOUTERMAN, geboren op 03 12 1926 te Bemmeler, overleden op 07 10 1980 te Haalderen op 53 jarige leeftijd, begraven op 11 10 1980 te Haalderen.

Gehuwd op 26 jarige leeftijd op 19 07 1953 met Gerharda Antoinetta (Ger) EIJKHOUT, 31 jaar oud, geboren op 08 08 1921 te Kleve, overleden op 03 04 2003 te Haalderen op 81 jarige leeftijd.

7. Johannes Antonius (Jan) HOUTERMAN, geboren op 18 05 1928 te Bemmeler, overleden op 24 08 1977 te Lent op 49 jarige leeftijd, begraven te Lent.

Gehuwd op 27 jarige leeftijd op 07 02 1956 te Huissen met Theodora Wilhelmina van BRAKEL, 26 jaar oud, geboren op 14 05 1929 te Huissen, overleden op 03 12 2010 te Nijmegen op 81 jarige leeftijd.

8. Antonius Petrus (Toon) HOUTERMAN, geboren op 24 04 1930 te Bommel, overleden op 08 03 1994 te Venlo op 63 jarige leeftijd.
Gehuwd met Elisabeth Grada REIJNEN, geboren op 29 06 1932.

Ve Antonius Franciscus HOUTERMAN, geboren op 07 10 1895 te Ressen.
Gehuwd met Bernardina van HAALEN, geboren op 22 08 1898 te Ewijk.
Uit dit huwelijk:

1. Wilhelmus Matheus HOUTERMAN, geboren op 16 04 1927 te Bommel.
2. Matheus Antonius HOUTERMAN, geboren op 12 01 1929 te Bommel.
3. Wilhelmina Maria HOUTERMAN, geboren op 08 12 1930 te Bommel.

Vf Theodorus Franciscus HOUTERMAN, landbouwer, geboren op 07 10 1895 te Ressen (Bommel), overleden op 03 12 1972 te Nijmegen op 77 jarige leeftijd, begraven op 06 12 1972 te Bommel.
Gehuwd met Grada Johanna van DINTEREN, geboren op 12 07 1894 te Brummen.

Uit dit huwelijk:

1. Wilhelmus Franciscus Johannes HOUTERMAN, geboren op 25 03 1926 te Bommel.
2. Franciscus Wilhelmus HOUTERMAN, geboren op 16 11 1927 te Bommel.
3. Maria Aleida HOUTERMAN, geboren op 25 09 1929 te Bommel.
4. Johannes Adrianus Antonius HOUTERMAN, geboren op 04 06 1936 te Bommel.



De boomgaard van Nico van Olst, de Kerkenhof aan de Woerdsestraat waar jarenlang Wim Houterman, ook een telg uit voornoemd geslacht zijn boomkwekerij had en zijn producten op zijn geheel eigen en onnavolgbare wijze aan de man bracht. In zijn "kantoor", een gammel schuurtje, was altijd tijd en gelegenheid om de problemen van niet alleen Bommel en Ressen, maar ook van de hele wereld te beschouwen! Dit alles onder het genot van een bak sterke koffie.

Aanwinsten Historische Kring Bemmell

Willem van de Pol

De historische kring ontvangt regelmatig schenkingen van particulieren die worden toegevoegd aan het archief. We hebben de laatste jaren helaas verzuimd om deze schenkingen te vermelden in het kringblad. Hierbij een overzicht van de voornaamste aanwinsten in 2013.

P. ten Westenend: bedankkaartje mevr. Van Nispen tot Pannerden i.v.m. overlijden mevr. Oude Ophuis

Historische Kring Gendt: dvd dansen Lingewaard 1992 volksdansen / dansen 2000 volksdansen en linedancing, (via Y. de Boer)

A. van Heumen - de Boer: foto's fancy fair, sinterklaas, sportdag en rolschaatsclub

P. Huisman: Atlas Gelderland en kaartenboek van Gelderland 1843

P. van Engen: mededelingenblad
Parochie Bemmell 'De Peddel' 1966
t/m 1969 (via Ch.Derksen)

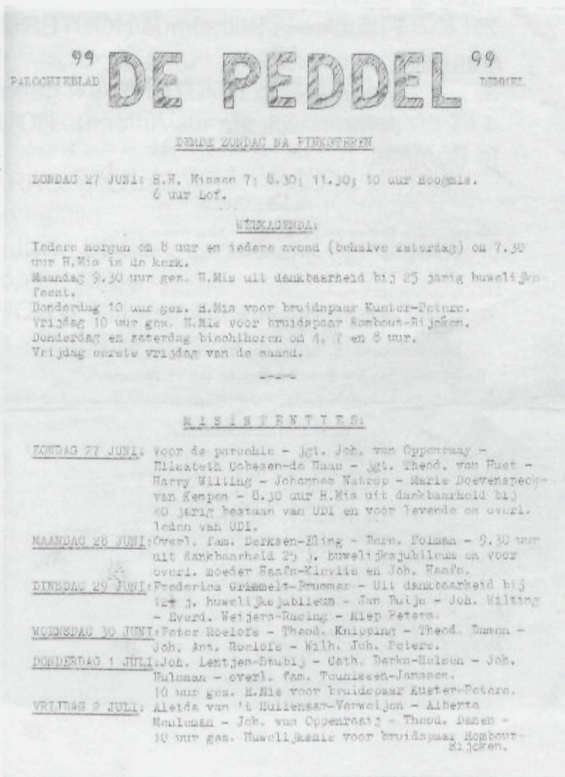
F. Theunissen: map en notulenboek
(Jo Bruins) 50 jaar bevrijd. (Via
Oranjevereniging Bemmell)

Gens Nostra 2007 - 2011 onvolledig
(via A. Stuart)

G. Sommers: kwartetspellen
Bemmell (sportclub Bemmell en
supermarkt Super) 2 stks. (via G.
Bouwman)

H. Wierink: bouwtekening voormalige
manege Dorpsstraat-
Oostervelden

Viergever: boek 'September 1944'



P. Lemmen: dvd presentatie van het boek 'Meesterlijk'

H. Gijsbertz: kwartierstaat ingebonden Toon en Riek Stuart ca 1600

W. Janssen: religieboekjes 11 stks. (via dhr. Borgers)

Mevr. Nas: foto met personen

Historische Kring Huissen: bidprentjes en overlijdensadvertenties. (Via F. Pauwelsen en J. Stuart)

J. Muurmans: ingebonden krantenknipsels (5 boeken) vooral De Betuwe en De Gelderlander (via Ch.Derksen)

W. Bonder: folders Betuweroute, Waalsprong, Klein Rome, Waterstand 22

R. Rikken: Reijnen familiereunie 12-3-1995 ingebonden

Mevr. Janssen - ten Westenend: oude ansichten Bemmell (kopie) in ordner

P.Z.H. Kienhorst, Oldenzaal: bankbiljetten, zilverbon, 1 gulden 1943 gedrukt USA, 1 cent Nederlands-Indië / distributiebonkaarten (in delen) Textiel, Brood, Vleesch / muntencatalogus 2011, Nederlandse Koninkrijksmunten, bankbiljetten, euro's

Rietdijk-Veilingen, Den Haag: diverse opbergmappen, ordners, muntkistjes/capsules en bladen

Fam. Van Appeldoorn: bidprentjes

W. van de Pol: penning Over-Betuwe en Bemmeltje, Nederlands oorlogsgeld zink compleet, Nederlandse zilveren oorlogsgeld in USA geslagen Tweestromenland, Wijchen: bidprentjes en overlijdensadvertenties. (Via J. Stuart)

Betuweland Videoproductie: dvd's Bemmell in het verleden

Van Huus Uut (6)

Adri Stuart

Van Huus Uut is het maandblad van het katholiek thuisfront waarmee de jongens uit Bommel en Haalderen, die naar Indië uitgezonden waren voor de politionele acties, op de hoogte gehouden werden. "Van Huus Uut" is uitgegeven vanaf 1947 tot en met mei 1950.

Deze aflevering bevat enkele artikelen uit het april en juni-nummer van 1948.

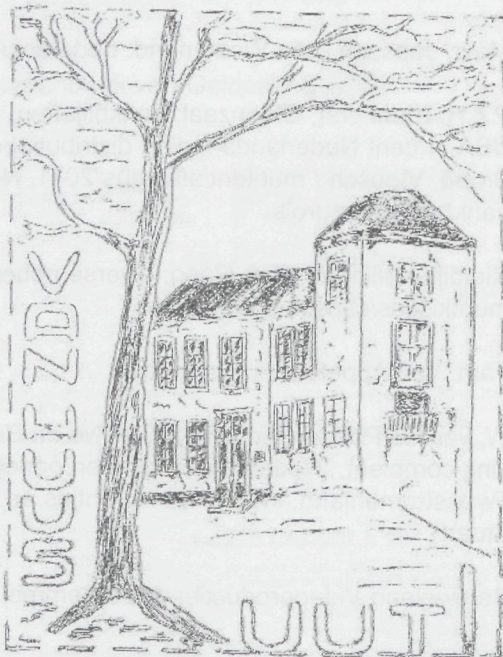
NB: Naar aanleiding van mijn vraag over wie weet wie Grad-Ome is, kreeg ik van Wim Jansen, zoon van oud-secretaris Arnold Jansen van de gemeente Bommel, een reactie waarbij hij vermoedt dat Grad-Ome de schuilnaam van zijn vader was. Na het overlijden van zijn vader vond hij een stapel gestencilde afleveringen van Van Huus Uut en toen gaf zijn moeder aan dat hij in de redactie had gezeten en onder de naam Grad-Ome artikelen schreef.

Beste jongens!
Hier een stukje uit de inleiding:

De gebeurtenis van het jaar [1948] is wel de viering geweest van het regeringsjubileum van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina en de inhuldiging van onze nieuwe vorstin.

Grandioos zeg. De hele Betuwe keek jaloers naar Bommel. Het was dan ook een feest, dat zijn weerga niet vond. Drie volle dagen de blokken buiten, de Oranjeblommertjes. Ik snoep er nog van, als ik eraan terugdenk. In dit nummer een uitgebreid verslag over dit festijn.

Een tweede feit, dat we hier graag willen vermelden, is het heengaan van kapelaan G. van der voort. Na en achttal Bommelse jaren werd hij benoemd in een stadsparochie, namelijk te Almelo. Kapelaan Van der Voort, die zich vooral in de moeilijke oorlogs- en evacuatie-uren priester en vriend van de Bommelingen toonde, onderhield via



dit blad een geregeld contact met jullie in Indië. Wij zeggen hem daarvoor namens jullie van harte dank en hopen, dat het hem goed mag gaan in zijn nieuwe omgeving.

De vacature aan de pastorie werd ingenomen door kapelaan Scholten, die reeds eerder als zodanig werkte in Avereest.

R.B.

NIJMEGENAREN bezoekt het grandioos Oranjestijf
te **BEMMEL** op 4 - 5 - 6 en 7 September a.s.
Opvoering Openluchtspel op: (Zondag 5 September
(Maandag 6 September
„ALEIDIS SLOTVROUWE VAN DE KINKELBURG”
Historische fantasie met
100 medewerkers.
Groots van allure.
Magisch van belichting.
Middeleeuwse costumering
Voorverkoop: Th. Graven, Coiffeur; Dorpsstraat,
Bemmel. Telefoon K 8801 — 205.
VOORTS ELKE DAG KERMESSE D'ÉTÉ.
Gelegenheid tot Dansen in Enorme Feestsalon en
op Dinsdag 7 September grote Sportfeesten.
Na afloop bussen in alle richtingen om 11.30 uur.

Uit de Gelderlander 4 sept 1948.



Op zien Bemmels

Zaoterdag-aovond was 't Laot goworre!

Vroeg ien de aovond naor de berbier ien 't durp gewest, waor 't, zoas altied 's Zaotordags bar druk was. Ien de tied da'je zit te wachte, heur je 't neijs van de hele week : Hoe 't mit de opbouw steet, wie d'r ziek is en wie d'r geet trouwe, of de kiepe goed legge, wie d'r aon de kop van de voetbalkompetisie leit en wat de regering allemaol veur verkeerds het gedaen en wat menister Lieftinck nou wer het uitgevonde um de minse te plaoge.

Tege half nege bin 'k mit 't rookrantsoen ien de zak veur de Zondag naor huus gegaan en daor zatte Hent en Toon (da's de man van onze Drika, die

ien Doornenburg getrouwd is) al 'n hortje te wachte um 'n uurke te solekaorte. Onder 't kaorte deur, vertelde Toon, die 'n bruur as soldaat ien Indië het, da zien bruur naor huus had geschreve, dat er ien Indië wel iets zou gaon gebeure. De jonges verwachten het allemaal. "De jonges eiges", zei Toon, "verlangen er naor dat er iets geet gebeure. Ze liggen gunder al 'n paor jaor te wachten en niks te doen, d'r mot op een of andere manier 'n end aon komme." Da kan 'k me wel iendinke, zeit Hent, toen wij ien de evacuatietied ver van huus af zaote te wachte en niks te doen, verlangde we ok bar, dat er mar 'n end aon zou komme.

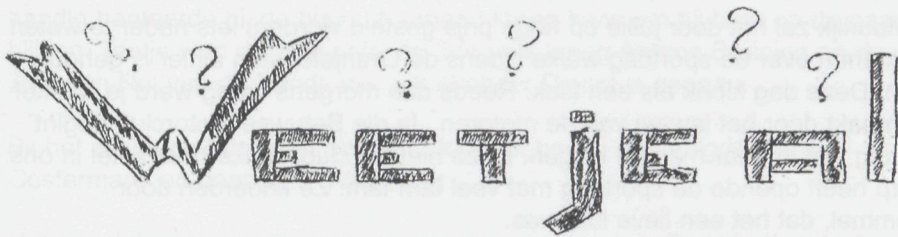
Tege elf uur stapte Hent en Toon op en kwam Betje mit de pap. 'k Zeg tege Betje: " 't Is nou toch laot, nou zet 'k mar efkes de neijsberichte aon op de raadio". Zo gezeid, zo gedaan en 't erste wa we heurde was 'n meneer, die zei, dat er 'n zeer ernstige verklaoring van de regering zou komme. Betje en ik muusstil en ja, toen kwam 't. Ien Indië was opneij 'n actie begonne. Alles begriepe wa die meneer krek zei, deje we nie, mar da was duidelijk: Ien Indië was de bom ten leste gebarsten! Betje en ik wiere d'r stil van. "Ocherm, was 't erste da Betje zei, die arme jonges daor gunder en de ouwers hier, die nou nog meer ien de zurg zitte!

'k Zeg, Betje mins, da's waor, mar ien Gods naam! Veul verstand van de polletiek het Grad-ome nie, mar zover ik het bekieke kan, zien de jonges daor-gunder veur 'n rechtvaardige zaak. De Koningin het de minse ien Indië vrijheid en eigen bestuur beloofd, ze kunne da kriege, mar orde en rust mot d'r erst zien. Al 'n poar jaor zien we nou mit die Rippebliek bezig, d'r is alles aon gebeurd wa we bij meugelikheid mar konde doen, d'r zien overeenkomste gemaakt, mar de Rippebliek kwam ze nie nao. Ientusse wier d'r geroofd, geplunderd en gemoord en onze jonges moste mar gunder blieve en niks doen. Gin mins zal ons land kunne vurwiete, da we d'r zo mar op af zien getrokke. Wij zien gin land um 'n ander land mit de wapens ien de vuust te overvalle, mar d'r zat te lange leste niks anders op, dan eiges doen: wa die Rippebliek nie kon of wou doen, 'n end make aon de onrust en de orde en rust ok ien de Rippebliek herstelle. "Dat da nou krek tege Kerstmis mot gebeure", zat Betje te zuchte. Jao, kommende Zaoterdag is 't Kerstmis, 't grote feest van de vrede. We wete nie, of mit de Kerstdaoge ok ien Indië de vrede gebracht zal zien, mar we wete wel, da we mit 'n gerust gewete hier ien Nederland naor de Nachtmis kunne gaon. Ien de Twidde Kaomor het Menister Drees de zaak uitgeleit. De hole kaomer, behalve de Kommeniste, steet achter de regering, da wil dus zegge, da alle polletieke partijen 't ins zien mit wat er nu ien Indië gebeurt en dus ok, da 't hele land achter de regering steet, mar ok achter ollie jonges, die de kastanjes uut 't vuur motto haole. Nee, de kommeniste zien 't er nie mit ins. Die viende 't natuurlijk nie goed, dat er erges wer orde en rust kumt. Die kunne alleen groeie ien onrust en wanorde.

Toen Betje en ik 't grote neijs deur de raodio geheard hadde, hebben we Onze Vaoder gebeje veur ollie en veur de families van de jonges hier ien 't land. Kerstmis zal van 't jaor ok hier bij ons 'n ernstige Kerstmis worre, mar 'n Kerstmis waarop ien iedere kerk veul veur ollie zal worre gebeje. Betje en Grad-ome hebbe gin kiender ien Indië, mar we zulle ok mit de Kerstdaoge dinke aon al onze jonges ien Indië.

En dit jaor meer dan ooit: 'n Zaolege Kerstmis gewenst van

Grad-ome



...dat dezer dagen Jan Leenders in de Dorpsstraat een opduuvel kreeg van en plotseling achteruit rijdende vrachtauto en een salto mortale maakte over de weg. Man en motor werden een eind weggeslingerd, resultaat: Jan op een stok en niets doen en de motor op stok en buitendienst.

...dat Van Mook op 4 Mei j.l. 10 jaren bestond, dat wil zeggen zijn zaak natuurlijk. Er was nogal belangstelling en de harmonie bracht een serenade.

...dat de harmonie tegenwoordig weer druk in de weer is met serenades brengen. Bouwman (van de emmer) was onlangs 55 jaren getrouwd en kreeg er een, toen volgde Van Mook, daarop was Pietje Buurman aan de beurt, de tromslager van U.D.S., omdat hij in de huwelijksboot stapte en Zondag 9 Mei, kon men U.D.I. weerzien in de processie naar de Heuvel. Het gaat crescendo met onze harmonie.

...dat er van 18 - 20 Juni a.s. een groot Jeugdweekend wordt gehouden, met als hoofdschotel een jeugdbazar in de oude kerk en sportwedstrijden. We zullen zien dat veel in de kassen van de jeugdverenigingen weer wat in krijgen. Zonder centen kun je niet draaien, dit ondervonden en ondervinden zelfs de militairen. Waar of niet?

...dat op de tweede Zondag in Mei de jaarlijkse processie naar de Heuvel werd gehouden? Onze lieve Vrouw zorgde voor uitstekend weer en de belangstelling was groot.

...dat de plannen voor de Oranjefeesten in September al vastere vormen gaan aannemen? Het program vermeldt: een openluchtspel - fancy fair - optocht sportwedstrijden - kinderfeest en danstent! !

...dat in het volgend nummer een zeer uitgebreide brieven-rubriek opgenomen zal worden? We beantwoorden dan alle brieven die de laatste tijd zijn binnengekomen.

Sportdag Oranjefeest

Natuurlijk zal het door jullie op hoge prijs gesteld worden, iets nader te weten te komen over de sportdag welke tijdens de Oranjefeesten alhier is gehouden. Deze dag klonk als een klok. Reeds des morgens vroeg werd je wakker gemaakt door het lawaai van de motoren. Ja die Betuwse Motorclub begint aardig wat in haar mars te krijgen. Deze nieuwe club, welke haar zetel in ons dorp heeft opende de sportdag met veel tam-tam. Ze knoerden door Bemmél, dat het een lieve lust was.

De weg moest worden schoongeveegd om reden de traditionele ronde van Bemmél zou beginnen. Jonge, jonge wat hebben die lopers getippeld en het was weer Antoon Stoffels die de eer van de zege voor zich opeiste. Ja, de gemeente Bemmél is nu de beker kwijt. Driemaal is scheepsrecht, dus Antoon mag dit mooie sierstuk houden. Als tweede aankomende was T. Bugter uit Elden. Je zult zeggen, hè hè al deelname buiten Bemmél ! Dat wordt straks nog veel mooier. Dan krijgen we eerst de nationale ronde met Wim Slijkhuis en dan gaan we nog een streepje verder en wordt het internationaal met Zatopek en weet ik hoe of die kerels heten. No. 3 was D. Driessen, je weet wel de links-back van de Sportclub.

In de estafette toonde zich de groep Klein Rome het sterkst met Tinus Huuskes en Hent je van Krool als de beste sprinters, 2 was Dorpsstraat Noord, 3 Karstraat en 4 De Plak.

De 100 meter hardlopen was een buitengewoon spannende strijd tussen Venning uit Ressen en Tonny Peters. Venning werd no. 1 en Tonny 2, no. 3 was Hentje Lintsen uit Klein Rome.

De 200 meter was een fraaie zege voor Geert Evers uit Ressen. Maar dat ging niet eerlijk. Zie, lange Geert sloeg met zijn lange benen de helft over, maar hij kreeg toch van de Burgemeester de 1ste prijs, no. 2 werd hier opnieuw Tonnie Peters en 3 Hentje Lintsen.

Ondertussen konden de motorrijders laten zien wat ze waard waren. Er waren diverse grote en kleine hindernissen op het Sportveld geplaatst en werden de rijders getest op behendigheid. De eerste prijs werd hier gewonnen voor Hans van Welie uit Herveld, de 2de door Harry van Oppenraaij en de derde door Frans van Sonderen, de chauffeur van de Gelderse Tram. In de namiddag werd begonnen met ringsteken per fiets en hierbij toonde Henk Bruining zich het handigst en won de eerste prijs, no. 2 was Henk Geersing (wat een Henken allemaal).

Bij het blaasslaan kon je zien dat Teetje Steenhof gewend is met harde dingen om te gaan. Het leek wel of ie een staaf ijzer in zijn hand had, zo hardhandig hanteerde hij de blaas. Niemand kreeg kans om bij hem op de paal te blijven. Teetje won de 1ste prijs, de 2de prijs kreeg Antoon Bruining en de 3de won Nol van de Sandt, die ook al onder Dienst is gegaan.

Bij het zaklopen huppelde Vincent Sloot het beste, dan volgde Gerard Costermans en daarna H. Wemmers.

Het ringsteken te paard werd gewonnen door Mej. Inie Sadelhoff uit Huissen, de 2de prijs Jan Emmerzaal en de 3e prijs J. Matthijssen uit Huissen. De Landelijke Rijvereniging liet ook een prachtig staaltje van dressuur zien. De stoelendans door de Rijvereniging werd gewonnen door Mej. Inie Sadelhoff, tweede was Jan Emmerzaal en drie W. Willemsen uit Huissen. De Tally Ho (60 m. stapvoets, 110m. draf en 190m. galop) werd gewonnen na spannende strijd door Mej. Gramser uit Oosterhout. No. 2 J. v. Gent en 3 Jan Emmerzaal. Jongens, merken jullie, hoe lastig de dames te paard zijn.

Nu kwam de clou van de middag. De grasbaanmotorwedstrijd op de weide van de Heer Rijssenbeek (tussen 't Hoog en het voetbalveld). Het ging ontzettend hard. Elke wedstrijd ging over 20 ronden. Verschillende renners maakten een flinke buiteling, maar ongelukken kwamen niet voor. In de lichte klasse werd winnaar Jaap van de Pol uit Herveld, de 2e prijs won Jan Tap en de 3e G. Verplak. In de zware klasse ging het een beetje harder en hierbij werd winnaar Jan Tap, als tweede eindigde J.

Willemsen uit Gendt en no. drie was Turk uit Elst. Het was een buitengewoon prachtige goed georganiseerde dag waarop aan het eind de Burgemeester aan de winnaars de prijzen uitreikte.

*"Motorcoureur"
Thé v.d. Brandt*



Muntvondst De Boel

Paul Oostervink

Over De Kleine Boel en de Grootte Boel zijn veel artikelen geschreven en verschenen in het kringblad van de Historische Kring Bemmeler (HKB). Het eerste artikel met de titel "Een mooie Boel" van de hand van Gerard Sommers verscheen al in 1996.⁽¹⁾ Het tweede artikel van Gerard Sommers met de titel "De Kleine Boel" te Ressen verscheen in 2000.⁽²⁾ In datzelfde jaar verscheen van de scribent van "De Kleine Boel" te Ressen deel 2 met de titel "Van "Den Boel" tot "De Kleine Boel" (1800-2000).⁽³⁾

Op 21 september 2010 hield Peter van den Broeke⁽⁴⁾ een lezing voor de HKB over de resultaten van het archeologisch onderzoek op het terrein van De Kleine Boel in de jaren 2005 en 2008.⁽⁵⁾ De spreker zegde toe, dat, zodra het onderzoek definitief zou zijn afgerond, hij een artikel voor het HKB Kringblad zou schrijven. Dit artikel met de titel "De geschiedenis van De Boel in Nijmegen-Ressen archeologisch ontrafeld" zou uiteindelijk in 2013 verschijnen.⁽⁶⁾

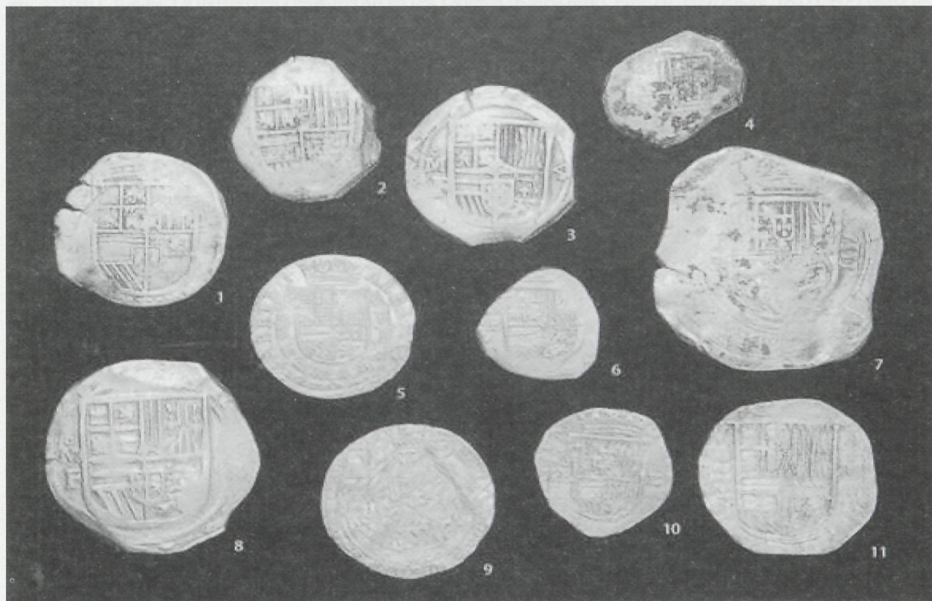
Het werd een uitgebreid artikel met veel historische gegevens over Den Boel en de uitkomsten van de archeologische bevindingen. Met op pagina 54 onder het kopje "Welvaart op Den Boel" een voor mij interessante vermelding over vondsten op Den Boel van een kleine muntschat van gouden en zilveren munten. Hierbij was een zwart-wit foto afgedrukt met de tekst dat de muntschat overwegend Spaanse munten omvatte .

Verder valt te lezen, dat de sluitdatum van de muntschat, rond 1610, al dan niet toevallig samenvalt met de voltooiing van de Grift, het kanaal dat tot 1742 een belangrijke verbinding vormde tussen Nijmegen en Arnhem.⁽⁷⁾ Via een lange met bomen beplante oprijlaan kwam Den Boel uit op dit kanaal.



*Kanaal
De Grift
vóór de
demping
in 1930 en
de aanleg
van de
Rijksweg.⁽⁸⁾*

Het is echter ook goed mogelijk dat de muntschat aan de bodem is toevertrouwd vanwege oorlogsdreiging gedurende de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648). De betrekkelijk geringe hoeveelheid vondsten uit de 17e eeuw laat zich wellicht ook verklaren doordat de boerderij in deze periode door oorlogsgeweld in verval was geraakt.



Muntschat De Boel (uit: Den Braven / Van den Broeke 2012;
foto Rob Mols, Bureau Archeologie en Monumenten gemeente Nijmegen.)

Nr.	NUMIS nr	Staat	Autoriteit	Muntsoort	Jaartal	Muntplaats	Catalogus
1	1035606	Spanje	Philips II-IV (1555-1598-1621-1665)	vier realen	z.j. (ca. 1570-1665)	-	-
2	1035607	Spanje	Philips II-IV (1555-1598-1621-1665)	vier realen	z.j. (ca. 1588-1665)	-	-
3	1035605	Spanje	Philips II (1555-1598)	vier realen	z.j. (ca. 1570-1580)	Mexico-Stad	Cayón 3568a
4	1035612	Spanje	Philips II-IV (1555-1598-1621-1665)	twee realen	z.j. (ca. 1588-1659)	-	-
5	1035610	Doornik	Albert & Isabella (1598-1621)	dubbele albertijn	1602	Doornik	vGH 284-7b
6	1035611	Spanje	Philips II-IV (1555-1598-1621-1665)	twee escudos	z.j. (ca. 1592-1629)	-	-
7	1035604	Spanje	Philips III (1555-1598-1621)	acht realen	z.j. (ca. 1597-1605)	-	Cayón 3840/4601
8	1035602	Spanje	Philips II (1555-1598)	acht realen	z.j. (ca. 1568-1572)	Mexico-Stad	Cayón 3716
9	1035609	Kampen	Stad (Kampen)	rozenobel	z.j. (ca. 1583-1594)	Kampen	Delmonte 1107
10	1035603	Spanje	Philips III-IV (1598-1621-1665)	twee escudos	z.j. (ca. 1610-1652)	-	-
11	1035608	Spanje	Philips II (1555-1598)	vier realen	z.j. (ca. 1587)	Valldolid	Cayón 3624

Samenstelling van de muntschat. Cayón = Cayón/Castán 1983; Delmonte = Delmonte 194; vGH = Van Gelder/Hac 1960. Naar: Den Braven / Van den Broeke 2012.

Twee, vier en acht Realen [1, 2 ,3, 4, 7, 8 en 11]

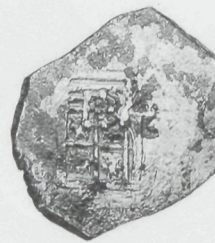
Spaanse zilveren munt (Spaans: Real de plata) van 4,48 gram en een gehalte van 0,930, ingevoerd door Peter I van Castilië en León (1350-1309) naar het voorbeeld van de Franse tourse groot. In de Nederlanden wordt met reaal steeds Spaans geld in de coupures 1 t/m 8 reaal bedoeld.

Spaanse mat was de in de Nederlanden gebruikelijke benaming voor het Spaanse zilveren 8 realenstuk of stuk van achten.



Vier realen z.j. (ca. 1570-1665) (1) © Rob Mols

Vier realen z.j. (ca. 1588-1665) (2) © Rob Mols



Vier realen z.j. (ca. 1588-1665) (3) © Rob Mols

Twee realen z.j. (ca. 1588-1665) (4) © Rob Mols



Acht realen z.j. (ca. 1597-1600) (7) © Rob Mols

Acht realen z.j. (ca. 1597-1600) (8) © Rob Mols



Vier realen z.j. (ca. 1587) (11) © Rob Mols

Dubbele Albertijn [5]

Een gouden munt van de Zuidelijke Nederlanden geslagen op naam van de aartshertogen Albert en Isabella (1598-1621). Bij de reorganisatie van het muntwezen in 1599, waarbij de muntvoet verlaagd werd, voerden zij een albertijn van 5 gulden (gewicht 2,93 gram, gehalte 0,791) en een dubbele albertijn van 5 gulden (gewicht 5,15 gram, gehalte 0,895) in.



Dubbele Albertijn 1602 (5) © Rob Mols

Escudos [6 en 10]

Spaanse gouden munt, aanvankelijk ook corona (kroon) genoemd, die een equivalent was van de Franse écu en de Italiaanse scudo. Deze munt met een gewicht van 3,38 gram en een gehalte van 22 karaat verving sinds 1535 de excelente. De escudo, maar vooral de in 1566 toegevoegde dubbele escudo met als bijnamen doblon, dubloen en pistool, werd in geheel Europa nagevolgd.



Twee escudos z.j.(ca. 1592-1629) (6) © Rob Mols

Twee escudos z.j.(ca. 1610-1652) (10) © Rob Mols

Rozennobel [9]

Van origine een Engelse gouden munt (Engels: Ryal) van 13 gram en een gehalte van 0,938, geïntroduceerd in 1465 door Edward IV en geslagen tot onder Jacobus I (1603-1625). Op de voorzijde de koning met zwaard en wapenschild in een schip met een roos op het boord. Op de keerzijde een achtpas een stralende roos met aan de uiteinden van de stralen afwisselend lelies en gaande leeuwen met kronen. Op het Europese vasteland op ruime schaal nagevolgd: in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlandse Gewesten tussen 1579 en 1602 door alle gewesten (behalve Holland, West-Friesland en Groningen), door de stad Kampen en door diverse muntheren te Gorinchem. Gehalte 0,995, diameter 36 mm en 7,65 gram.



Rozennobel z.j.(ca. 1583-1594) (9) © Rob Mols

Banier met C

Gouden rozennobel geslagen in de vrijstad Kampen met op de voorzijde koning op schip en op keerzijde lelies en gekroonde leeuwen rond stralende zon. Deze Rozennobel z.j. van Kampen is wellicht de meest exclusieve munt uit deze schatvondst.

Doordat van deze gouden munt niet bekend is hoeveel exemplaren ervan zijn geslagen heeft deze munt de zeldzaamheidsgraad R3, dat wil zeggen uiterst zeldzaam en komt daardoor slechts één keer per 10 jaar voor. Deze munt in mooie staat kost dan al gauw € 3.000,00!

NUMIS

Het onderzoek naar de herkomst van de 11 munten die te samen de muntschat op De Boel omvatten, is in 2005 door Jan Pelsdonk ⁽¹⁰⁾ van het toenmalige Geldmuseum te Utrecht gedaan en in het databestand NUMIS ⁽¹¹⁾ opgenomen. Tegenwoordig kunnen muntvondsten worden gemeld bij de Nederlandsche Bank.

Het Numismatisch Informatie Systeem (NUMIS) is in het leven geroepen om alle informatie te stroomlijnen. In deze database worden Nederlandse numismatische vondsten, voor zover gemeld, vastgelegd. Het kan daarbij gaan om losse munten maar ook om meerdere munten (schatvondst). In principe worden alleen vondsten van objecten geproduceerd voor 1600 opgenomen.⁽¹²⁾ Schatvondsten uit latere tijd worden wel geregistreerd.

Tot slot

In hun artikel over het archeologisch onderzoek naar de ontwikkeling van Den Boel geven de twee auteurs aan, dat dit in hoofdzaak beperkt is gebleven tot een inventarisatie van de gegevens. Het opgravingsrapport vormt de eerste publicatie van de landelijke bewoning in de regio Nijmegen. Het verdient aanbeveling om de vele metaalvondsten uitgebreider te onderzoeken en door middel van een publicatie te ontsluiten. Dit artikel over de muntschat gevonden bij De Kleine Boel wil hier dan ook een bijdrage aan leveren en tevens een aanvulling zijn op de artikelen die over De Kleine Boel en de

Groote Boel zijn geschreven en in het kringblad van de Historische Kring Bemmeler zijn verschenen.

Opmerkelijk is het dat voor de nieuwe woonbuurt in het kader van de Waalsprong in Nijmegen-Noord gekozen is voor de naam Grote Boel en het gebied grotendeels samenvalt met het grote landgoed Den Boel zoals dat uit de 18e en 19e eeuw bekend is.⁽¹³⁾

Dankwoord

Dank gaat uit naar de Historische Kring Bemmeler voor hun medewerking en het beschikbaar stellen van hun archiefmateriaal. In het bijzonder Willem van de Pol van de Historische Kring Bemmeler.

Literatuur

Beek, E.J.A. van (red.), Encyclopedie van munten en bankbiljetten (Houten, 1986-2002).

Cayón, J en Castán, C, Las monedas españolas desde los reyes visigodos año 406 a Juan Carlos I (Madrid, 1983).

Delmonte, A, De gouden Benelux (Amsterdam, 1964).

Gelder, H.E. van en Hoc, M, Les monnaies des Pays-Bas bourguignons et espagnols 1434-1713 (Amsterdam, 1960).

Vanhoudt, H, De munten van de Bourgondische, Spaanse en Oostenrijkse Nederlanden en van de Franse en Hollandse periode 1434- 1830 (Heverlee, 2015).

(1) Historische Kring Bemmeler, Jaargang 6, nr 1, Januari 1996, Gerard Sommers, Een mooie Boel, p21-34.

(2) Historische Kring Bemmeler, Jaargang 10, nr 1, Januari 2000, Gerard Sommers, De Kleine Boel, p.40-46.

(3) Historische Kring Bemmeler, Jaargang 10, nr 2, Mei 2000, Gerard Sommers, De Kleine Boel, Deel 2: Van "Den Boel" tot "De Kleine Boel"(1800-2000), p.52-61.

(4) J.A. den Braven en P.W. van den Broeke, Een hofstede op De Boel in Nijmegen-Noord, Nijmegen 2012. Peter van den Broeke is medewerker van het Bureau Archeologie en Monumenten van de gemeente Nijmegen.

(5) Historische Kring Bemmeler, Jaargang 21, nr 1., Jaargang 2011, nr 1., Januari 2011, Adri Stuart, De lange voorgeschiedenis van De Boel in Ressen, p.58.

(6) Historische Kring Bemmeler, Jaargang 23, nr 2., Mei 2013, Arjan den Braven en Peter van den Broeke, "De geschiedenis van De Boel in Nijmegen-Ressen archeologisch ontrafeld", p.42-55.

(7) De Grift -> Door de Stad Nijmegen, gesteund door Arnhem, werd in 1595 besloten tot de aanleg van een kanaal, dwars door de Betuwe. De Grift werd een feit en was bij de opening in 1611 verreweg de allereerste speciaal gegraven trekvaart van de Noordelijke Nederlanden. De 14 kilometer lange trekschuitenvaart was bestemd voor vracht- en personenvervoer met lange brede schuiten.

(8) Bron: Fotocollectie Regionaal Archief Nijmegen (Documentnummer: F73376). Vervaardiger: J.B.L. Wildenbeest. Locatie: Lent, Grifdijk Zuid. Datering: 1900-1920.

(9) Hugo Vanhoudt, De munten van de Bourgondische, Spaanse en Oostenrijkse Nederlanden en van de Franse en Hollandse periode 1434-1830, p.295.

(10) Drs. J.E.L. Pelsdonk was tot de sluiting op 1 november 2013 van het Geldmuseum te Utrecht database beheerder van NUMIS. Momenteel is Pelsdonk conservator Numismatisch Kabinet van het Teylers Museum te Haarlem.

(11) De schatvondst is onder de naam "Ressen 2004" in NUMIS opgenomen onder nummer 1035601.

(12) Website van de Nederlandsche Bank N.V., Amsterdam.

(13) Gemeente Nijmegen, Afd. Stadsontwikkeling, Bureau Archeologie en Monumenten, Ulpia Noviomagus 14, maart 2015.

Amusante verhalen uit Bemmels verleden

Auto-ongeluk in de Dorpsstraat

Eef Damen

Ongeveer op de plek waar nu het pand Dorpsstraat 99 staat, was in de jaren '50 de winkel met woonhuis van smederij Francissen gevestigd. Direct achter dit gebouw maakt de Dorpsstraat linksom een scherpe bocht richting de dijk. De weg die nu van hieruit ook rechtdoor naar de Teselaar loopt, bestond toen nog niet. Op dit punt gebeurde ooit een bijzonder ongeluk.



De smederij van Francissen op de hoek van de Dorpsstraat waar hij afboog in de richting van de Teselaar / oprit dijk. Achter de smederij is nog net de toren van de kerk te zien.

De schooljeugd uit de Pas ging na schooltijd bijna altijd langs de smederij en daarna via de Teselaar en het zogenaamde kerkenpad onderaan de dijk, langs de Fondswai naar huis. Een spannende tocht langs kersen- en pruimenbomen en akkers met aardbeien. De eigenaren van al dat lekkers stonden dan altijd als schildwachten bij hun gewas tot de jongelui voorbij waren. Maar soms gingen die daarna toch nog even terug!

Op een dag kwam Geert Buis de bocht bij Francissen om en liep pardoes tegen een auto. Hij liep op de straat want een trottoir was er uiteraard nog niet.

Willem Willemsen (bijgenaamd de Flip en metselaar van beroep) zag het allemaal gebeuren en rende bij Bernd Francissen de smederij in. 'Bernd, bel direct Koenders op. Er is een ongeluk met een auto en er is een kind zwaar-gewond!' Aldus geschiedde.

Na ongeveer tien minuten kwam veldwachter Koenders, met in zijn kielzog Pietje Huisman, veldwachter in Haalderen, op de plaats van het ongeval. Ze waren net samen op het bureau om de gebeurtenissen van de dag door te nemen; ook voor hen was dit auto-ongeluk erg spannend want dat zoiets gebeurde was in Bemmels een zeldzaamheid.



Zicht vanaf de dijk op de Dorpsstraat. Precies in het midden, bij die hoge boom, stond de smederij van Francissen.

De jeugd uit de Pas stond natuurlijk eerste rang. Het slachtoffer Geert Buis was intussen weer bij zinnen gekomen. Maar niemand had oog voor hem; iedereen stond om de dader en de veldwachters heen. De Flip was daarbij het middelpunt want hij had alles gezien en op de vraag van Koenders naar getuigen, was zijn antwoord dan ook: 'Ik!' En wijzend op de automobilist voegde hij eraan toe: 'En hij is de schuldige.' Op z'n plat Bemmels produceerde hij toen het bewijs: 'Hij het nie getuterd toen ie d'n hoek um kwam en dâ wik zeker want ik bin nie doof.' 'En', vroeg Koenders aan Francissen, 'heb jij ook nog wat gezien?' 'Nee', zei Bernd, 'ik ston oan 't aambeeld.' Inmiddels was ook dokter Poell gearriveerd. Die woonde honderd meter verderop aan het laatste stukje Teselaar, in het Zonnehuis. Hij was door mevrouw Kegels gewaarschuwd.

Geert Buis was inmiddels helemaal bij zinnen gekomen en zag Koenders, Pietje Huisman en toen ook nog dokter Poell. Hij nam, terwijl ze eventjes niet op hem letten, de kuierlatten richting de Fondswai en de Pas.

En zo liep alles, ook zonder slachtoffer, nog goed af.

Steeds meer bezoek aan website en facebook

Jos Bulters - Charles Derksen

Website - Jos

Met ingang van 2014 heeft de Historische Kring Bemmeler een geheel nieuwe website. Sinds mei van dit jaar hebben we ook een nieuwe provider die uitgebreid rapporteert over het bezoek aan onze site.

Zoals uit onderstaand overzicht blijkt, laat het bezoek de laatste maanden een duidelijk stijgende lijn zien. Voor juli betekent het bijvoorbeeld dat de site gemiddeld zo'n 85 keer per dag werd opgeroepen.

	unieke bezoekers	aantal bezoeken
mei 2015	670	1006
juni 2015	1108	2157
juli 2015	1305	2628

Een deel van de (unieke) bezoekers komt dus een aantal keren terug. Belangrijk: de maand mei gaat alleen over de laatste 20 dagen van die maand.

Niet iedereen weet uiteraard precies wat ons www-adres is. Daarom komen veel bezoekers bij ons terecht via de bekende internetzoeksystemen.

Het zal niemand verbazen dat de meesten (bijna 95%) werden verwezen door Google, en de rest door bijvoorbeeld Bing (ca. 2%).

Als men eenmaal op de site is, worden natuurlijk meerdere pagina's bekeken. In juni bedroeg dat aantal ruim 14.000, en in juli steeg het naar zelfs naar ruim 23.000.

Overigens was de tijd die onze bezoekers op de site doorbrachten niet zo lang: gemiddeld 3 tot 5 minuten. Maar een deel (4 tot 6%) bleef langer dan een half uur.

Als er nog twijfel zou bestaan over nut en functie van een eigen website, dan bewijzen deze getallen op overtuigende wijze het tegendeel.

Facebook - Charles

Sinds een jaar of drie beheer ik namens de Historische Kring Bemmelen op facebook, op de site van Lingewaardnieuws.nl, de pagina

"Je bent een Bemmelaar als..."

Iedere week wordt hierop een "nieuwe - ouwe" foto van Bemmelen geplaatst. Waren we in het begin al blij als er zo'n 600 tot 900 personen naar die foto keken, nu tellen we inmiddels in duizendtallen! De foto van Arend Moed op de racefiets leverde maar liefst 5.127 kijkers op!

We krijgen reacties uit o.a. Nieuw-Zeeland, Australië, Engeland, Zwitserland, Zuid-Afrika, enz. Overal waar oud-Bemmelaren wonen wordt er op deze site gekeken. Een groot succes!

Nu zijn er nog steeds mensen die een beetje "bang" zijn voor facebook. "Dan zien ze alles van mij," is vaak de vrees. Niets is minder waar.

Als u naar onze website gaat **www.historischekringbemmelen.nl** en vervolgens rechtsonder het facebookicoontje aanklikt, dan bent u rechtstreeks op deze pagina. U kunt dan alles zien maar niet reageren. Dat kunt u alleen als u een eigen facebookaccount hebt.



Deze foto van de bekende Bemmelaar Arend Moed, stond kortgeleden op de site. Hij leverde maar liefst 5.127 kijkers op. Een prachtig resultaat.

Hebt u nog leuke "Bemmelse" foto's die wellicht te aardig zijn om alleen voor uzelf te houden en die op facebook veel aandacht zouden kunnen trekken, neem even contact met mij op (mijn mailadres staat achter in het boekje). Naast eventuele publicatie op facebook worden ze ook in het archief van de Hist.Kring opgenomen.

Vrienden van de Wijenburg

Geertrudis van Dijk en Hans van Wijhe speuren al jaren naar de geschiedenis van kasteel de Wijenburg in Echteld en haar bewoners. In dit kader werken ze aan de site www.vriendenvandewijenburg.nl; hebben ze enkele boeken uitgebracht en organiseren ze zondagmiddagen in dit kasteel.

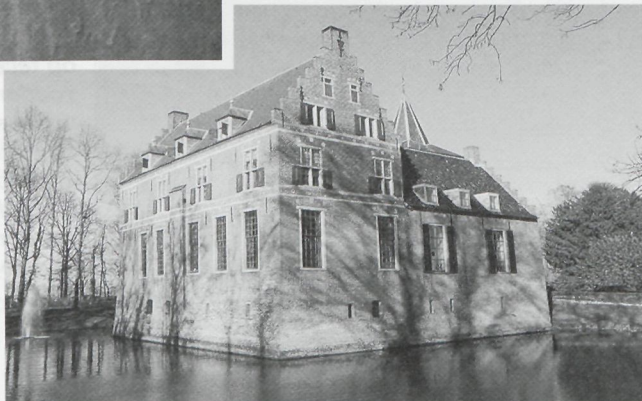
Van hen kregen we het volgende bericht.



Regelmatig worden we geconfronteerd met het feit dat in archieven zoveel Van Wijhe's zijn terug te vinden. Meestal gaat het dan om een Johan, Dirk, Herman of Willem van Wijhe. Er komen in de 15e en 16e eeuw zoveel van Van Wijhe's voor dat het soms moeilijk is te bepalen bij welk deel van de Van Wijhe-familie ze behoren. Vaak is dan de vraag: horen ze bij de Wijenburg uit Echteld of bij kasteel Hernen? Het is evenwel heel goed mogelijk dat het gaat om een Van Wijhe van de Arnhemse tak. Om hier meer klaarheid in te brengen hebben we onze kennis van de Arnhemse tak gepubliceerd op onze site bij het hoofdstuk boeiende verhalen onder de titel: "de Arnhemse tak". Deze Van Wijhe's waren actief in het Arnhemse

bestuur en hadden Ressennerbroek tot hun bezit.

We hebben lang gewerkt aan dit artikel. Omdat het vooral ook uw omgeving betreft, willen wij de inhoud van dit artikel met u delen.



Historische Kring Bommel

Secretariaat: B.T.M. van Orsouw Postbus 219, 6680 AE Bommel
secretaris@historischekringbommel.nl
Bankrekening: Rabobank Bommel NL39RABO 010 57 26 443
Internetadres: <http://www.historischekringbommel.nl>
Kringlocatie: De Kinkel - 1e verdieping, Van Ambestraat 1 Bommel
Openingstijden: Dinsdag van 10.00 - 12.00 en 20.00 - 22.00 uur.

Bestuur:

Voorzitter: G.Th. Bouwman Brouwerslaan 13, 6681 EB Bommel
0481-462709 voorzitter@historischekringbommel.nl

Secretaris: B.T.M. van Orsouw Meander 119, 6681 TC Bommel
0481-462705 secretaris@historischekringbommel.nl

Penn.meester: A.J.G. van Rossum Sandershof 6, 6681 BT Bommel
0481-461856 penningmeester@historischekringbommel.nl

Bestuurslid: Th.F.M. Peren Gildemeestersplein 86, 6826 LN Arnhem
026-3612990

Bestuurslid: W.J.F.G. Bouwman Brouwerslaan 23, 6681 EB Bommel
0481-463994 Wim.Bouwman@hotmail.nl

Redactie:

De redactie wordt gevormd door:

René Haegens, Maria Loonen en Charles Derksen.

Kopij en andere berichten kunnen worden ingeleverd bij hen via:

r.haegens1@chello.nl / maria.loonen@planet.nl / c.derksen37@chello.nl

Lidmaatschap Historische Kring Bommel.

Deze uitgave wordt gratis verspreid onder de leden van de kring.

Aanmelding voor een lidmaatschap kan geschieden bij het secretariaat.

De contributie bedraagt € 17,50. per jaar;

tweede en volgende gezinsleden betalen € 5,=.

Cadeaubonnen waarmee u familie, vrienden of bekenden een lidmaatschap van een jaar kunt schenken, zijn verkrijgbaar bij de secretaris.

